

**BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE ANİMASYON
KULLANIMININ MÜZİK EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN
MOTİVASYON DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

Nisa Özçelebi

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren ... ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Nisa

Soyadı: Özçelebi

Bölümü: Müzik Eğitimi

İmza:

Teslim tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı: Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Animasyon Kullanımının Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Motivasyon Düzeylerine Etkisi

İngilizce Adı: The Impact of Animation Usage in Voice Training on the Motivation Levels of Music Education Students

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkeleri uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazarın Adı Soyadı:

İmza

JURİ ONAY SAYFASI

Nisa ÖZÇELEBİ tarafından hazırlanan “Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Animasyon Kullanımının Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Motivasyon Düzeylerine Etkisi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir

Danışman: Prof. Ferda Gürkan Öztürk .....

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Prof. Nalan Yiğit

(Sahne Sanatları Bölümü Şan Anasanat Dalı, Ankara Üniversitesi) .....

Üye: Prof. Dr. Günay Akgün

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi) .....

Tez Savunma Tarihi: 20/12/2023.

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Şaban Çetin .....

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	ii
JURİ ONAY SAYFASI	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
ÖZ	x
ABSTRACT	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.1.2.Problem Cümlesi.....	3
1.1.2.1. Alt Problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Sayıtları.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Tanımlar.....	5
BÖLÜM II 6	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Müzik Eğitimi	6
2.2. Ses Eğitimi.....	6
2.3. Mesleki Eğitim	7
2.3.1. Mesleki Eğitim Kurumlarında Bireysel Ses Eğitimi	8
2.3.2. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitiminde Bireysel Ses Eğitimi Programı.....	9
2.4. Motivasyon.....	10
2.4.1. İnsancıl Kuram	11
2.4.2. Davranışçı Kuram	11
2.4.3. Bilişsel Kuram.....	11

2.4.4 Sosyal Öğrenme Kuramı.....	11
2.5. Çoklu Ortam Teorisi.....	13
2.5.1. Dijital Eğitim Materyalleri	14
2.5.2. Animasyon	16
2.6. Müzik Eğitiminde Materyal	17
BÖLÜM III	19
YÖNTEM	19
3.1. Araştırmanın Modeli	19
3.2. Çalışma Grubu	20
3.3. Veri Toplama Araçları	23
3.3.1. Araştırmada Kullanılan Ölçek	23
3.3.2. Ölçeğin Güvenilirlik Analiz Sonuçları.....	24
3.5. Verilerin Analizi	27
BÖLÜM IV	30
BULGULAR VE YORUM	30
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	30
4.1.1.Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçlar	31
4.1.2. Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları.....	36
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	38
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	39
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	43
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	46
BÖLÜM V	51
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	51
5.1. Sonuçlar ve Tartışma.....	51
5.2. Öneriler	54
5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	54
5.2.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler	55
KAYNAKLAR	56
EKLER	64

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 <i>Kontrol Grubunda Demografik Değişkenlerin Dağılımı</i>	21
Tablo 2 <i>Deney Grubunda Demografik Değişkenlerin Dağılımı</i>	21
Tablo 3 <i>Kontrol Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları</i>	25
Tablo 4 <i>Deney Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları</i>	25
Tablo 5 <i>Kontrol + Deney Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları</i>	26
Tablo 6 <i>Kontrol Grubunda Ölçeğin Normallik Test Sonuçları</i>	27
Tablo 7 <i>Deney Grubunda Ölçeğin Normallik Test Sonuçları</i>	28
Tablo 8 <i>Kontrol + Deney Grubu Ölçeğin Normallik Test Sonuçları</i>	29
Tablo 9 <i>Kontrol Grubunda Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i> ..	31
Tablo 10 <i>Deney Grubu İçin Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i> ..	33
Tablo 11 <i>Kontrol + Deney Grubunda Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i>	35
Tablo 12 <i>Kontrol Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları</i>	36
Tablo 13 <i>Deney Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	37
Tablo 14 <i>Kontrol + Deney Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları</i>	38

Tablo 15 <i>Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları</i>	39
Tablo 16 <i>Kontrol + Deney Grubu Birinci Sınıf Öğrencileri ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları</i>	40
Tablo 17 <i>İkinci Sınıf Öğrencileri İçin Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	41
Tablo 18 <i>Üçüncü Sınıf Öğrencileri İçin Grup ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	42
Tablo 19 <i>Dördüncü Sınıf Öğrencileri İçin Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	43
Tablo 20 <i>Kontrol Grubunda Eğitim ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	44
Tablo 21 <i>Deney Grubunda Eğitim Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları</i>	45
Tablo 22 <i>Kontrol + Deney Grubunda Eğitim Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları</i>	46
Tablo 23 <i>Kontrol Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i>	47
Tablo 24 <i>Deney Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i> .	48
Tablo 25 <i>Kontrol + Deney Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları</i>	49

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

GEF Gazi Eğitim Fakültesi

ABD Ana Bilim Dalı

MEB Millî Eğitim Bakanlığı

**BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE ANİMASYON
KULLANIMININ MÜZİK EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİNİN
MOTİVASYON DÜZEYLERİNE ETKİSİ**
(Yüksek Lisans Tezi)

Nisa Özçelebi

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Aralık 2023

ÖZ

Bu araştırma, bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin derse olan motivasyon düzeylerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda doküman ve içerik analizi, nicel boyutunda deneysel desenlerden son test kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılmıştır. Araştırma için hazırlanan animasyonlu anlatım videoları Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine izletilmiş ve “Bireysel Ses Eğitiminde Animasyon Kullanımı Motivasyon Ölçeği” öğrencilere uygulanmıştır. Nitel verilerin analizinde uzman görüşü alınmıştır. Araştırmada ölçekten elde edilen verilerin analizinde, parametrik testler kullanılmıştır. Düzey sayısı 2 olan değişkenler (cinsiyet, eğitim) parametrik testlerden bağımsız örnekler t test istatistiği, düzey sayısı 3 veya daha fazla olan değişkenler (yaş, sınıf) ise parametrik testlerden ANOVA F test istatistiği ile analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan 84 öğrencinin % 59,5’i kadın, % 40,5’i erkektir. Çalışma grubunda yapılan analiz sonucunda kadın öğrencilerin çoğunlukta olduğu, bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımında deney grubunda kadın cinsiyetinde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Çalışma grubunda yaş değişkenine göre motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Araştırmada, bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık görülmezken, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler : M¼zik eğitimi, ses eğitimi, animasyon, motivasyon.
Sayfa Adedi : xii+67
Danışman : Prof. Ferda G¼RGAN ÖZT¼RK

THE IMPACT OF ANIMATION USAGE IN VOICE TRAINING ON THE MOTIVATION LEVELS OF MUSIC EDUCATION STUDENTS

(Master's Thesis)

Nisa Özçelebi

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

October 2023

ABSTRACT

This research was conducted to examine the impact of using animation in voice training on the motivation levels of students majoring in music education. A mixed-methods approach was employed in the study. In the qualitative dimension, document and content analysis were utilized, and in the quantitative dimension, an experimental design with post-test control group was employed. Animated instructional videos prepared for the research were shown to students in the Music Education Department of Gazi University Faculty of Education, and the "Use of Animation in Voice Training Motivation Scale" was administered to the students. Expert opinions were obtained for the analysis of qualitative data. Parametric tests were used for the analysis of data obtained from the scale in the research. Variables with two levels (gender, education type) were analyzed using independent samples t-test, and variables with three or more levels (age, class year) were analyzed using parametric tests with ANOVA F-test statistics. Of the 84 students participating in the study, 59.5% were female, and 40.5% were male. The analysis of the study group revealed a significant difference in the use of animation in voice training for female students in the experimental group. There was no significant difference in motivation levels based on age in the study group. While no significant difference was observed in motivation levels of first and fourth-year students regarding the use of animation in voice training, a significant difference was found among second and third-year students in the research.

Keywords : music education, voice training, animation, motivation

Page Number : xii+67

Supervisor : Prof. Ferda GÜRGAN ÖZTÜRK

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972). Verilen eğitimin içeriği ve kalitesi, öğrencinin doğru yetişmesinde, dolayısıyla toplumların gelişmesinde önemli role sahiptir. Müzik eğitimi, öğrencide müzikal davranış oluşturma ve geliştirme süreci olarak tanımlanmıştır (Uçan,1994). Müzik eğitimi çoklu disiplinlerden oluşmaktadır. Bu disiplinlerden biri ses eğitimidir (Helvacı, 2017). Ses eğitiminde amaç sesi doğru, güzel ve etkili bir şekilde kullanabilmektir (Öztürk & Akgün, 2007). Temelde ses ögesi, müzik eğitiminin hedeflerine uygun öğrencide davranış değişiklikleri oluşturma sürecinde müzik öğretmenin en çok kullandığı araçtır. Belirlenen nedenle bu aracın eğitilmesi son derece önem taşımaktadır. Bir eğitim aracı olarak sesin eğitilmesi ise ses eğitimi ilkelerine uyulmasıyla gerçekleştirilebilmektedir (Gürkan Öztürk, 2003). Bu süreçte, öğrencinin ses becerileri, algısı, motivasyonuna göre eğitimci farklı teknik çalışmalar ve uygulamalar kullanabilir.

Motivasyonun eş anlamlısı olan güdülenme, bir bireyin davranışına, eylemlerine veya performansına yön veren içsel veya dışsal etkenlerin birleşimidir. Bu etkenler, kişinin belirli bir amaca ulaşma veya belirli bir davranışı sergileme isteği olarak ortaya çıkabilir (Yüksel & Filiz, 2017). Motivasyon, yakından ilişkili bir dizi inanç, algı, değer, ilgi ve eylemi içerir. Bu nedenle, araştırmacılar motivasyonla ilgili farklı yaklaşımlar bilişsel davranışları hedefleyebilir, bilişsel olmayan yönleri (inanç ve tutum gibi) veya her ikisini de ele alabilir. Akademik motivasyon, okul öğreniminden keyif almak, başarı odaklı olmak, merak, süreklilik, zor ve yeni görevleri öğrenmekle ilgilidir (Gottfried, 1990).

Eğitimde materyal kullanımı, öğrenme sürecinin daha etkili hale getirilmesi için önemlidir. Eğitimde materyal kullanımı öğrencilerin bilgiyi işleme sürecini kolaylaştırır ve öğrenmeye

olan motivasyonunu artırır. Bu nedenle, eğitimcilerin materyal kullanımına özen göstermeleri gerekmektedir. Eğitimin her alanında gerekli görülen materyal kullanımı, müzik eğitiminde de öğrencilerin müzikal becerilerini ve algısını geliştirmek için gereklidir. Eğitimde materyal belirlenirken eğitim ilkelerine göre ve hangi amaç doğrultusunda kullanılacağına dikkat edilmelidir. Çoklu ortam öğrenme kuramının bulucusu Mayer, (2001) birden fazla duyu organına yönelen iyi tasarlanmış eğitim materyallerinin öğrencilerin eğitim sürecine aktif olarak katılmasını sağladığı gibi, kalıcı öğrenmenin oluşmasına da yardımcı olmaktadır tezini savunmaktadır. Kurama göre PowerPoint sunumları, öğretici filmler, animasyonlu anlatımlar çoklu ortama örnektir. Eğitimde en yaygın kullanılan teknolojiler arasında Web 2.0 araçları yer almaktadır. Web 2.0 araçlarının temelinde etkileşim ve paylaşım olması nedeni ile öğrencilerin sınıf ortamlarında yürütülen eğitim faaliyetlerine aktif katılımlarını sağlamakta, ayrıca öğrencilere eğitim içerikleri oluşturma, düzenleme ve paylaşım imkânları da sunmaktadır (Elmas & Geban, 2012). Bu araçların içeriğinde eğitici oyunlar, derse yardımcı test şablonları, hazır şablonla animasyonlar gibi uygulamalar yer almaktadır. Müzik eğitiminde animasyon, daha etkileşimli ve ilgi çekici çağımızın ihtiyaçlarına uygun bir eğitim materyalidir. Animasyonlu anlatım videoları, öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırma ve müziğin farklı boyutları arasında bağlantılar kurmalarına yardımcı olur. Ses eğitimi müzik eğitiminde diğer müzik alanlarına göre ayrıcalıklıdır. Bir öğrenciye uygulandığında olumlu sonuçlar verebilen bir yöntem, başka öğrencide aynı sonuçları vermeyebilir (Helvacı, 2017). Son dönemde yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlar, ses eğitimi üzerine yapılan araştırmaların sınırlı olduğu, bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan materyallerin çeşitlendirilmesi, teknolojik eğitim materyallerinin daha çok kullanılarak bireysel ses eğitiminde yardımcı materyal olarak geliştirilmesi gerektiği yönündedir. Bu çalışmada, bireysel ses eğitiminde animasyon kullanımının müzik eğitimi öğrencilerinin motivasyon düzeylerine etkisi araştırılacaktır.

1.1. Problem Durumu

Öğrenci-öğretmen etkileşimli geleneksel yöntemlerle sürdürülen bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin motivasyon düzeyleri üzerine çalışmalar mevcuttur. Teknoloji ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla, teknolojik gelişmelerin sonucunda eğitim alanında

kullanılan dijital ders materyallerinin öğrencilerin akademik başarısı, tutumu, öz yeterlik algısı ve farkındalığı vb. değişkenlere etkisini incelemek amacıyla yapılan çalışmalar artmıştır. Bu araştırmada dijital materyallerin derse yardımcı materyal olarak kullanımında öğrencilerin motivasyon düzeylerine etkisini incelemek amacıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1.1.2.Problem Cümlesi

Bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluşturabilir mi?

1.1.2.1. Alt Problemler

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin;

1. Demografik özelliklerine (yaş, cinsiyet) göre motivasyon düzeylerinde farklılık var mıdır?
2. Deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Deney ve kontrol grubu arasında sınıf düzeylerine göre arasında motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Yüz yüze ve yüz yüze/online bireysel ses eğitimi dersi alanların motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada ses eğitiminde animasyon kullanımının müzik eğitimi öğrencilerinin motivasyon düzeylerine etkisini incelemek ve eğitimcilere öneriler getirilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; müzik eğitiminin dalı olan ses eğitimi alanına katkı sağlaması, tasarlanan dijital materyallerin öğrencilerin müzik eğitimi sürecine yardımcı olması, müzik eğitiminde kullanılan materyallerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, yenilikçi dijital materyaller yoluyla öğrencilerin aktif ve kalıcı öğrenmelerine olanak sağlayarak motivasyon düzeylerinde olumlu etkiler oluşturması, gelecekte yapılacak olan deneysel araştırmalara örnek olması ve müzik eğitimi alan yazınına katkı sağlaması yönünden önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırmada;

1. Araştırmada kullanılan ölçeğin araştırmanın amacına uygun olduğu,
2. Araştırmada kullanılan yöntemin, araştırmanın amacı, konusu ve problemlerinin çözümüne uygun olduğu,
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçek sorularını içtenlikle ve doğru yanıtladıkları varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu Araştırma;

1. Gazi Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencileri,
2. Dinçer & Doğanay (2016) tarafından geliştirilmiş olan “Öğretim Materyaline İlişkin Motivasyon Ölçeği” (ÖMMÖ) Türkçe Uyarlama Çalışması,
3. Araştırmacı tarafından hazırlanan “Bireysel Ses Eğitimi” dersi için animasyonlu anlatım videoları,
4. Yüksek lisans programı için ayrılan süre ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Aria Antiche: "Aria Antiche," İtalyancadan türkçeye tercüme edildiğinde tam anlamıyla "eski şarkılar" anlamına gelir. Müzik çalgıları eşliğinde seslendirilen tek sesli müzik biçimidir (Say, 2002).

Lied: Lied, Almandan Türkçeye tercüme edildiğinde tam anlamıyla "Küçük şarkı" anlamına gelir. Şiir üzerine bestelenen şarkı biçimidir (Say, 2002).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzik Eğitimi

Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972). Verilen eğitimin içeriği ve kalitesi, öğrencinin doğru yetişmesinde, dolayısıyla toplumların gelişmesinde önemli role sahiptir.

Müzik eğitimi, öğrencide müzikal davranış oluşturma ve geliştirme süreci olarak tanımlanmıştır (Uçan, 1994). Müzik eğitimi; müzik tarihi, müzik teorisi, enstrüman çalma becerisi, şarkı söyleme ve genel anlamda müzikal beceri edindirme gibi pek çok öğretim alanını kapsayan alandır. Müzik eğitimi, müzikal becerilerin öğrenildiği ve öğretildiği eğitim sürecidir (Çuhadar, 2016). Bu süreçte eğitim gören öğrencinin müziksel yaşantısı temel alınarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere ulaşılır (Uçan, 2005). Müzik eğitimi, okul, kurs ve üniversite gibi kurumlarda müziğin resmi, plan ve programlı öğretimidir. Müzik eğitimi, öğrencinin müzikal algı becerilerini çeşitlendirmeli, öğrencilerin belirli koşullanmalar sonucunda gelişen tek tür müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarını değiştirmelidir (Sak, 1997). Müzik, tarihsel açıdan her dönemde kendine yer edinmiş, toplumların ihtiyaç ve taleplerine göre şekillenmiş, gelişmiştir.

2.2. Ses Eğitimi

Ses, cisimlerin titreşimi ile meydana gelir. Sesin kullanımı, beynin yönetimi ile insanda bilinçli ve tınısal özellik kazanır. İnsanın çevresiyle iletişim ve etkileşiminde rol oynayan temel öğelerin başında ses gelir (Uçan, 2018). En eski müzik aleti insanın ses oluşturma

sistemidir (Yiğit, 2012). Müzik eğitimi çoklu disiplinlerden oluşmaktadır. Bu disiplinlerden biri ses eğitimidir (Helvacı, 2017). İnsan sesinin oluşmasında vücut ve beyin sağlıklı ses üretebilmek için sağlıklı organlara ihtiyaç duyar. Solunum organları, konuşma organları ve titreşim organlarının sağlıklı olması durumunda insan normal bir ses üretebilir. Ses rengi, sesin tınısal özellikleri, ses potansiyeli gibi unsurlar eğitimci tarafından değerlendirilmekte, sesin doğru kullanımı ses eğitimi süreciyle sağlanmaktadır (Sabar,2008). Ses eğitiminde amaç sesi doğru, güzel ve etkili bir şekilde kullanabilmektir (Öztürk & Akgün, 2007). Bu süreçte, öğrencinin ses becerileri, algısı, motivasyonuna göre eğitimci farklı teknik çalışmalar ve uygulamalar kullanabilir. Müzik eğitimi sürecinin başarıya ulaşmasında müzik eğitimcilerinin görevleri önemlidir. Bu görevleri yerine getirirken müzik eğitimcisinin en temel yardımcısı sesidir.

Temelde ses ögesi, müzik eğitiminin hedeflerine uygun öğrencide davranış değişiklikleri oluşturma sürecinde müzik öğretmenin en çok kullandığı araçtır. Belirlenen nedenle bu aracın eğitilmesi son derece önem taşımaktadır. Bir eğitim aracı olarak sesin eğitilmesi ise ses eğitimi ilkelerine uyulmasıyla gerçekleştirilebilmektedir (Gürkan Öztürk, 2003). Ses eğitimi, şarkı söyleme sanatında müzikal davranışları geliştirmeyi amaçlayan sanatsal ve teknik çalışma sürecidir (Say, 2002). Günümüzde sesin toplum yaşamındaki öneminin artması ve sesin mesleki alanlarda kullanımının çoğalmasıyla (Şenocak, 1983), ses kullanımındaki sorunlara ve ses eğitimine daha çok dikkat çekilmiştir. (Yiğit, 2012)

Örgün eğitimde güzel sanatlar liselerinde, konservatuvarlarda, müzik eğitimi bölümünde, güzel sanatlar fakültelerinde, yaygın eğitimde halk eğitim merkezlerinde ve özgen eğitimde özel müzik kurslarında ses eğitimi dersi verilmektedir. Özellikle profesyonel olarak sesini kullanan bireylerin ses eğitimiyle ses kullanımını doğru ve kaliteli hale getirmeleri kaçınılmazdır (Acar,2016). Ses eğitiminde hedeflere ulaşmada öğretmen ve öğrenci arasında iletişim önemlidir (Dayme, 2009).

2.3. Mesleki Eğitim

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü veya birkaç dalını öğrenmeye yöneliktir, bu alanla ilgili müzikal davranışlar ve mesleki tecrübe kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1990). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların amacı “orta dereceli okullar ile meslek okullarında,

müzik derslerini okutacak, müzik eğitimi çalışmalarını yönetecek ve çevrelerine bu alanda rehber olabilecek nitelikte öğretmen yetiştirmek” olarak tanımlanmıştır (M.E.B.,1970).

2.3.1. Mesleki Eğitim Kurumlarında Bireysel Ses Eğitimi

Yükseköğretim kanununda (1981) fakülte; yüksek düzeyde eğitim- öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumu olarak tanımlanır. Aynı kanunda, yükseköğretimde eğitimin amacı “Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla iş birliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır.” ifadeleriyle açıklanmıştır.

Ülkemizde Cumhuriyet döneminde 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi'nin kuruluşu ve 1937'de Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nün açılmasıyla önemli gelişme gösteren mesleki müzik eğitimi geliştirme, yenilikleri eğitime uyarlama çalışmaları devam etmektedir (Uçan, 1979). Cumhuriyet dönemindeki müzik eğitiminin niteliği hakkında Ortaylı (2019), “Gazi Eğitim, iyi Fransızca, iyi İngilizce eğitim vermesinin yanı sıra, çok iyi müzisyen yetiştiren bir yerdirdi.” cümlesiyle görüş bildirmiştir.

Günümüzde okullarda öğretilen bireysel ses eğitimi dersinin içeriğindeki öğretim teknikleri ve yöntemlerinin geliştirilmesi yüz yıllar öncesine dayanmaktadır. Dördüncü yüzyıl itibariyle ses eğitiminde öğretim tekniklerinin geliştirilmesi için devamlı olarak çalışmalar yürütülmüştür. Altıncı yüzyıl sonunda şarkı söyleme sanatı anlamına gelen şan kelimesiyle açılan şan okullarının ders programlarına, gelişmiş nefes teknikleri ile uzun cümleler üretebilme olarak isimlendirilen “register” dahil edilmiş ve tekniğin kullanımı 16. yüzyılın sonuna kadar geliştirilmiştir. Ses eğitiminin eğitim programları arasında solfej çalışmaları, süsleme bilgisi, nefes kontrolü ve konuşma eğitimi, metin yorumlama gibi konular şan eğitiminin temel ders dalları olmuştur (Ayaz, 2017).

Ses eğitimi müzik eğitiminde ayrıcalıklı eğitimdir. Bir öğrenciye uygulandığında olumlu sonuçlar verebilen bir yöntem, başka öğrencide aynı sonuçları vermeyebilir (Helvacı, 2017). Bireysel ses eğitimi dersinde öğrencilerin davranış değişikliği oluşturmada izlenen basamaklar, larenks ve anatomik yapısının öğrenimi, ses ve solunum organlarının öğrenimi,

diyafram nefesinin önemi ve nefes çeşitleri, nefes çalışmaları, nefes kontrolü, ses kontrolü, diksiyon çalışmaları, sesin niteliğini geliştirmek için yapılan teknik ses çalışmaları, teknik çalışmaların desteklenmesi için eğitsel küçük ölçekli yapıtlar ve seviyeye uygun eser çalışmaları, ses sağlığı ve korunması üzerine çalışmalardır (Sevinç & Şimşek, 2004)

Ses eğitimi sürecinde öğrenci eğitime işitme becerilerinin yardımıyla sesini kullanarak başlar. Ses çalışmalarıyla doğru ses üretmeyi, zamanla doğru sese tınısal ve duygusal nitelikler ekleyerek doğru sesi üretmeyi öğrenmektedir. Bu davranış değişikliği, yalnızca teorik bilgilerle öğrenilemez (Sabar, 2008).

İkesus (1965) “şarkı söylemeyi, ses eğitimini bir kitap okumakla öğrenmek mümkün değildir. Bunlar, ancak yetkili bir eğitimciden ve yıllarca emek harcadıktan sonra öğrenilebilir. Bu konu üzerinde yazılan kitaplar öğrenciye, öğretmene ve sanatçıya ancak yardımcı olabilirler” sözleriyle ifade etmiştir.

Eğitim fakültelerinde verilen derslerin içeriği performans sanatlarının öğretiminden çok eğitim müziği temelli programlanmaktadır. “Bireysel Ses Eğitimi” dersi, eğitim müziği temelli programda, öğrencilerin sesini doğru kullanmayı, doğru nefes ve ses tekniklerini öğrenmeyi, mesleki yaşantılarında hem kendi ses sağlıklarını korumalarını hem de öğrencilere şarkı dağarı edindirmeyi amaçlamaktadır (Uçan, 1979).

2.3.2. Gazi Üniversitesi Müzik Eğitiminde Bireysel Ses Eğitimi Programı

Gazi Üniversitesi GEF Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi ABD lisans programında pek çok değişiklik yapılmıştır, 2018 yılında senato kararı ile düzenlenen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı eğitim planına göre ses eğitimi dersi, lisans birinci sınıf için haftalık bir saat ve iki dönem olacak şekilde planlanmıştır. Lisans ikide “Bireysel Çalgı” dersi olarak “Şan” ana dal seçilebilmektedir.

Program 2021 yılında senato kararı ile yeniden düzenlenerek lisans birinci sınıfta "Bireysel Ses Eğitimi" dersi olarak haftalık bir saat ve iki dönem, lisans ikinci sınıfta haftalık bir saat ve bir dönem olarak yürütülmektedir. Lisans ikinci sınıfta ikinci dönem “Bireysel Çalgı” dersi ile “Şan” ana dal olarak seçilebilmektedir. Lisans üçüncü sınıfta haftalık bir saat ve iki dönem “Bireysel Çalgı” dersi, Lisans dördüncü sınıfta ise haftalık bir saat “Bireysel Çalgı”

dersi olarak bir dönem, ikinci dönemde ise "Bireysel Çalgı ve Öğretimi" dersi adıyla haftalık bir saat olarak yürütülmektedir (GEF, 2018).

2021 yılında senato kararı ile düzenlenen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim müfredatına göre planlanan "Bireysel Ses Eğitimi" dersi üç dönem yüz yüze uygulanmaktadır (GEF, 2021). COVID-19 pandemi döneminde (2019-2021 dönemi) zorunlu online eğitim sistemiyle eğitim süreci çevrimiçi devam edecek şekilde düzenlenmiştir. 6,698 örgün eğitim kurumu 4,963 uzaktan eğitim şubesine dönüştürülerek öğretim elemanları tarafından 11,385 online sınıf içeriği oluşturulmuştur (GEF, 2020). Bu durumda 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan lisans üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri yüz yüze eğitimle birlikte online eğitim de almışlardır.

2.4. Motivasyon

Motivasyon güdülenme, kişiyi yönlendiren, kişide belirli istekler uyandıran ve davranışı sürdürmeye yarayan içsel bir durumdur. Motiv, bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı ortaya çıkaran, sürekliliğini sağlayan ve ona yön veren nedenlerden biridir (Yüksel & Filiz, 2017).

Motivasyon, "davranışın altında yatan nedenler" olarak tanımlanır (Guay vd., 2010). Broussard ve Garrison (2004) tarafından motivasyon, "bireyleri bir eylemi gerçekleştirme veya gerçekleştirilmeye yönlendiren özellik" olarak tanımlanmıştır. Motivasyon, doğrudan kişinin davranış kaynağı ile ilgilidir. İçsel motivasyon, kişisel zevk ve ilgi ile ilgili bir motivasyon türüdür (Lai, 2011). İçsel motivasyon isteğe bağlı eylemlerdeki kişisel tatminlerden kaynaklanan bir enerji kaynağıdır (Deci vd. 1999).

Motivasyon, yakından ilişkili bir dizi inanç, algı, değer, ilgi ve eylemi içerir. Bu nedenle, araştırmacılar motivasyonla ilgili farklı yaklaşımlar bilişsel davranışları hedefleyebilir, bilişsel olmayan yönleri (inanç ve tutum gibi) veya her ikisini de ele alabilir. Gottfried (1990), akademik motivasyonu "okul öğreniminden keyif almak, başarı odaklı olmak, merak, süreklilik, zor ve yeni görevleri öğrenmek" olarak tanımlamaktadır. Turner ise (1995), motivasyonu bilişsel katılımı özdeşleştirerek, "dikkat, bağlantı, planlama gibi kendi kendini düzenleyen öğrenme stratejilerinin gönüllü kullanımı" olarak açıklamaktadır. Motivasyon pek çok farklı alanda ve eylemde farklı kuramlarla açıklanabilmektedir.

2.4.1. İnsancıl Kuram

İnsancıl kuramın öncülerinden Maslow, güdülenme ile ilgili en açıklayıcı araştırmaları yapan bilim insanıdır. İnsancıl kuram, ihtiyaç, dürtüler, büyüme ve gelişmeyi sağlayan ve kişinin içinden gelen aktif enerjiyi ifade etmektedir. Bu kuramın ilgi alanı, insanın algı süreci ve içsel ihtiyaçları üzerinedir. Maslow'a göre, "İhtiyaçlar Hiyerarşisi" kuramında bahsedilen ihtiyaçlar basamağında en alttan başlayarak; fiziksel ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyacı, ait olma ve sevgi ihtiyacı, saygınlık ihtiyacı, bilişsel ihtiyaçlar, estetik ihtiyacı karşılandığında, son basamak olan kendini gerçekleştirme ihtiyacına ulaşmak kolaylaşır ve kişi yaşam boyu kendini geliştirme, hayattan memnun olma eğiliminde olmaktadır (Ray,1992).

2.4.2. Davranışçı Kuram

Koşullanma, pekiştirme ve dışsal motivasyon olarak ifade edilen davranışçı kuram, Skinner'ın pekiştirme kuralına dayanır (Özerbaş, 2003). Bu yaklaşımda öğrenci, kendi amaçları yerine ödülle odaklandığı amaçlara yönelme eğilimindedir. Kurama göre, eğitimci tarafından övülen, ödüllendirilen öğrenci bilgiyi daha kolay öğrenir. İlgi görmeyen öğrencide öğrenme gerçekleşmeyebilir. Bu durumda öğrencinin motivasyonu, dışsal güdülenme ile sağlanmaktadır (Yüksel & Filiz, 2017).

2.4.3. Bilişsel Kuram

Bilişsel kuram, davranışçı kuramla zıt özelliklere sahiptir. Öğrencinin içsel ihtiyaçları, dengeleme, içsel pekiştirme güdülenmeyi teşvik eder fikrini savunmaktadır. Bu kuram üzerine çalışmalar yapan Piaget, güdülenmenin amacı dünyayı anlamlandırma, yaşamı kontrol altında tutabilme ve kendini yönetebilme becerisidir görüşünü belirtmiştir (Ray,1992; Özerbaş, 2003; Yüksel & Filiz,2017).

2.4.4 Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı, davranışçı ve bilişsel kuramın özelliklerini barındırmaktadır. Öğrenmenin yalnızca içsel veya yalnızca dışsal güdülenmeyle değil hem çevresel hem

bilişsel hem de davranışsal güdülenme ile gerçekleştiğini savunmaktadır. Sosyal öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrencinin amacına ulaşma isteği, amacın öğrenci için değeri, öğrencinin göreve verdiği duygusal tepkilerdir (Özerbaş, 2003; Yüksel & Filiz, 2017).

Motivasyonun eş anlamlısı olan güdülenme, bir bireyin davranışına, eylemlerine veya performansına yön veren içsel veya dışsal etkenlerin bir kombinasyonudur. Bu etkenler, kişinin belirli bir amaca ulaşma veya belirli bir davranışı sergileme isteği olarak ortaya çıkabilir. Güdülenme, bir kişinin neyi neden yapma isteğini veya ihtiyacını açıklamak için kullanılır. Bir öğrencinin başarılı olmak için derse aktif katılım sağlaması veya daha çok takdir görebilmek amacıyla istekle ders çalışması güdülenmeye örnek gösterilebilir. Öğrenmenin öncül şartlarından biri güdülenmedir. Öğrencinin başarı durumu güdülenme ile bağlantılıdır. Yeterince güdülenmemiş bir öğrencinin öğrenmeye hazır hale gelmesi mümkün değildir. Öğrenci, ilgi duyduğu konuyu daha kısa sürede öğrenme eğilimindedir (Yüksel & Filiz, 2017).

İlgi ve istekle çalışan öğrenci motivasyon sağlar. Motive olmuş öğrencinin başarı olasılığı daha yüksektir. Bu nedenle motivasyon ve güdülenme arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır (Akbaba, 2006). Motive olmuş öğrenci, okul ortamına karşı olumlu düşüncelere sahiptir, aldığı eğitimden memnuniyet duyar. Problem çözmeye daha istekli, sınıf yönetiminde uyumlu ve edindiği bilgiler daha kalıcı olmaktadır (Yüksel, 2004).

Davranış değişikliği sürecinde öğrencileri cesaretlendirmek, yaratıcı düşünme becerilerini ve yeteneklerini desteklemek, dönüt vermek ve başarıyı ödüllendirmek motivasyonu geliştirmede kullanılacak farklı kaynaklardır. Öğrencilerin motive olmasında eğitimde belirlenen hedefler önemlidir. Öğrencilerin motivasyonlarının geliştirilmesi, davranış değişikliği oluşturma sürecinde amaca ulaşma ve becerilerini geliştirmede gereklidir. (Ali, Tatlah & Saeed, 2011). Akademik motivasyonu etkileyen faktörler arasında ise, geleneksel yöntemlerden farklı yetişen öğrenciler ve öğrencilerin çalışma ortamları, çalışma süresi, sosyal çevreleri, dersten beklentileri bulunmaktadır (Wilkesmann, Fischer & Virgillito, 2012).

Akademik motivasyonun geliştirilmesinde, öğrenme- öğretme ortamlarının hazırlanması sürecinde kullanılan materyaller önemlidir. Ders materyallerinin dersin içeriğine uygun kullanılarak öğretim ortamını çeşitlendirmesi, öğrenmeyi kalıcı hale getirir. Çoklu öğrenme

ortamları ve teknoloji destekli öğretim öğrencinin motivasyonunu geliştirmektedir (İskander, 2002).

2.5. Çoklu Ortam Teorisi

“Çoklu Ortam Öğrenme Teorisi”nin bulucusu Mayer, (2001) birden fazla duyu organına yönelen iyi tasarlanmış eğitim materyallerinin öğrencilerin akademik motivasyonlarının artmasına, eğitim sürecine aktif olarak katılmasını sağladığı gibi, kalıcı öğrenmenin oluşmasına da yardımcı olmaktadır tezini savunmaktadır. Kurama göre PowerPoint sunumları, öğretici filmler, animasyonlu anlatımlar çoklu ortama örnektir. Mayer’in çoklu ortam kuramına göre, müzik eğitiminde görsel ve işitsel materyallerin bir arada kullanıldığı çoklu ortam materyalleri öğrencinin kalıcı öğrenmesine katkı sağladığı bilinmektedir (Akkoyunlu & Yılmaz, 2005). Çoklu ortam öğrenme kuramı, insanın bilgiyi işleme sisteminin, görsel, işitsel ve sözel bilgileri işlemek için kanallar içerdiğini, bu kanalların bilgi işleme kapasitesinin sınırlı olduğunu savunmaktadır. Çoklu ortam öğrenmede: sunulan metin veya anlatımdan kelimeleri seçme, resimlerden görüntüleri seçme, seçilen kelimeleri tutarlı bir sözel temsil haline getirme, seçilen görüntüleri tutarlı bir görsel temsil haline getirme ve bu tutarlı bilgiler ile önceki bilgiler arasında bağlantı kurabilme aşamaları bulunmaktadır. Resimlerin işlenmesi genellikle görsel kanalda gerçekleşirken, konuşulan kelimelerin işlenmesi genellikle işitsel ve sözel kanalda gerçekleşir. Yazılı kelimelerin işlenmesi ise başlangıçta görsel kanalda gerçekleşir ve ardından işitsel/sözel kanala geçer (Mayer, 2002).

Çoklu ortam öğrenmenin ilkelerini Mayer şu şekilde açıklamaktadır:

- Uzamsal Yakınlık İlkesi: Öğrenci öğrenme materyallerindeki kelimelerle resimlerin birbirine yakın bir konumda olması durumunda daha etkili öğrenir.
- Zamansal Yakınlık İlkesi: Konuyla ilgili animasyonlarla birlikte eğitimci sözel anlatım sunduğunda kalıcı öğrenme artar.
- Tutarlık İlkesi: Öğrenmeyi olumsuz etkileyen gereksiz materyallerden kaçınılması gerekir.
- Modalite İlkesi: Öğrenciler animasyon ve anlatımın kullanıldığı ortamda daha iyi öğrenir.

- Dönüt İlkesi: Eğitim sırasında dönüt alan öğrenci almayanlara göre daha iyi öğrenir. Dönüt alındığında dikkat, ilgili materyale daha iyi yönlendirilebilir, bu durum bilişsel yükü azaltır.
- Kişiselleştirme İlkesi: Öğrencilerin kelimelerin konuşma tarzında sunulduğu durumlarda resmi tarza göre daha iyi öğrenmelerini belirtir. Konuşma tarzındaki kelimeler, öğrencilere bilgisayarı sosyal bir ortak gibi algılatarak mesajı anlamak için daha fazla çaba harcamalarını sağlar.

Mayer (2002), bu ilkeler doğrultusunda hazırlanan eğitim materyalleri doğru kullanıldığında öğrencilerin aktif öğrenme sağlayabileceği, bilgileri daha kolay işleyerek kalıcı öğrenme sağlayabileceği görüşündedir. Dijital eğitimin bir parçası olan öğretim teknolojisinde materyal kullanımı önemlidir. Eğitim materyallerinin kullanıldığı derste öğrenciler işlenen konuları daha kolay anlarlar. Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak oluşturulan materyaller, öğretim teknolojileri ile geliştirilmektedir (Tecimer, 2018).

2.5.1. Dijital Eğitim Materyalleri

Teknoloji günlük yaşamı kolaylaştırmada önemli bir araçtır. Eğitim, iletişim, ulaşım, bilim, sanat, sağlık gibi birçok alanda teknoloji kullanılmakta ve devamlı güncellenerek yenilenmektedir. Bilişim teknolojilerindeki yenilikler, eğitim programlarının yapısı ve öğretim materyallerinin oluşturulması hususunda iyileştirme çalışmalarısıyla değişmekte ve gelişmektedir (Alkan, 1974). Günümüzde, bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler nedeniyle, nitelikli bir eğitime duyulan gereksinim de aynı oranda artmaktadır (Ekici, 2012). Dijital, Türkçede sayısal anlamına gelmektedir. Bilginin sayısal yollarla işlenerek nitelendirilmesi durumudur. Dijital dönüşüm, bilgilerin sayısal olarak işlenerek insanlar tarafından kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Bozkurt, Hamitoğlu, Kaban, Taşçı, & Aykul, 2021). Dijital eğitim de bu dönüşümün bir parçasıdır. Eğitimsel dönüşümde kullanılan teknolojik araçlar genellikle akıllı tahta, ülkemizde geliştirilen EBA sistemi, eğitici videolar, Microsoft Office programı ve muadilleri, sınıf içi etkileşimli uygulamalardan oluşmaktadır (Uluyol, 2020). Etkileşimli öğrenme ortamında teknik koşulları ve kullanılacak materyalleri iyi düşünmek gerekmektedir. Teknolojinin eğitim materyali olarak kullanılması, sadece dijital araçlarla değil, aynı zamanda eğitimsel ve

yaratıcı süreci düzenleyen mobil uygulamalar gibi somut teknolojilerle desteklenir (Alimisis ve diğ., 2017).

Eğitimcinin öğretim yöntemlerinin, öğrencilerin öğrenme, algılama yapısına uymadığı durumlarda öğrencilerin dikkatinin dağılmasına, akademik performansının etkilenmesine, bu durumda hem eğitimcinin hem öğrencinin derse ilgisinin olumsuz etkilenmesine neden olabileceği düşünülmektedir (Ebner & Holzinger, 2003). Videolar ve animasyonlar gibi çoklu ortam materyalleri, sınıf içi aktif katılımı öğrencilere geleneksel öğretim yaklaşımlarından daha etkili yardımcı olabilir (Rieber, 1989). Öğrenme materyalini, araçlarını ve hizmetlerini tek bir alt yapıda birleştiren hızlı, etkili ve ekonomik eğitim veya öğretim içeriği oluşturmak eğitim ilkelerinin amaçlarından biridir (Türköz, 2019).

Eğitim alanında, dijital ders materyali olarak kullanılabilen hazır şablonların kullanıldığı animasyon video uygulamaları, grafik tasarım ve animasyon tasarım yazılımları bulunmaktadır. Teknolojinin gelişimi ile doğru orantılı ilerleyen internet üzerinde 1995 yılından günümüze dek farklı web araçları geliştirilmiştir. Bu araçlar “Web 1.0”, “Web 2.0”, “Web 3.0” ve “Web 4.0” olarak dört kategoride sunulmuştur (Gelişken, 2017).

Eğitimde en yaygın kullanılan teknolojiler arasında Web 2.0 araçları yer almaktadır. Web tabanlı araçlar arasında Web 2.0 teknolojisinin eğitimde kullanımı, eğitimdeki verimi artırmada eğitimcilere kolaylık sağlamaktadır (Özerbaş & Akın Mart, 2017). Web 2.0 ilgili içeriği kullanan bireylerin etkileşimini kolaylaştıran yeni nesil internet teknolojileridir (Velagapudi, 2013). Web 2.0 teknolojisi, kullanıcılarına iş birliği ile aktif içerik üretmek, bilgi üretmek ve bu bilgiyi paylaşmak gibi olanaklar sunmaktadır (Grosseck, 2009). Web 2.0 araçlarının temelinde etkileşim ve paylaşım olması nedeni ile öğrencilerin sınıf ortamlarında yürütülen eğitim faaliyetlerine aktif katılımlarını sağlamakta, ayrıca öğrencilere eğitim içerikleri oluşturma, düzenleme ve paylaşma imkânları da sunmaktadır (Elmas & Geban, 2012). Bu araçların içeriğinde, eğitici oyunlar, derse yardımcı test şablonları, hazır şablonla animasyonlar gibi uygulamalar yer almaktadır.

Müzik eğitiminde animasyon, daha etkileşimli ve ilgi çekici, çağımızın ihtiyaçlarına uygun bir eğitim materyalidir. Animasyonlu anlatım videoları, öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırma ve müziğin farklı boyutları arasında bağlantılar kurmalarına yardımcı olur.

2.5.2. Animasyon

Animasyon, cansız nesnelere belirli disiplinlerle hareketlendirilmesi işlemidir. Animasyonun tarihi, 19. yüzyılın sonlarında Émile Reynaud ve Émile Cohl gibi öncülerin deneylerine dayanmaktadır (Crafton, 2013). Elde çizilmiş hareketli resimlerden, bilgisayar üretimi görüntülerin ortaya çıkışına kadar animasyon zaman içinde önemli ölçüde gelişmiştir (Bendazzi, 2016). Animasyon, hareketli görüntülerin oluşturulmasıyla gerçekleştirilen görsel bir sanat ve iletişim formudur, hareket illüzyonunu yaratmak ve anlatımı aktarmak için çeşitli sanatsal ilkeler ve teknikler kullanır (Wells, 2002). Animasyon sanatı, sinema, televizyon, reklamcılık, oyun, eğitim ve sanal gerçeklik gibi çeşitli alanlarda kullanılır. Animasyonlar, kullanıma başlandığı ilk dönemde birkaç resmin art arda gösterimi ile resmin hareket ettiği illüzyonunu yaratmayı amaçlamıştır. Teknoloji ile internetin gelişmesi, animasyonların çoklu ortamlarda kullanılabilen çok amaçlı bir araç haline gelmesini sağlamıştır

Çoklu ortam materyalleri eğitim sürecinin önemli öğelerinden kabul edilmektedir. Bilgi teknolojilerinin gelişmesi, yenilikçi animasyon tabanlı çoklu ortam materyallerinin eğitim alanında yerini almasını sağlamıştır (Türköz, 2019). Animasyon, genellikle gözle görülemeyen veya sınıfta gösterilmesi zor olan yapıları göstermek için kullanılmaktadır (Fleming, Hart ve Savage, 2000). Meta analitik analizler sonucu, animasyonun aktif öğrenmeyi desteklemede yardımcı materyal olduğu gözlemlenmiştir (Höffler & Leutner, 2007). Öğrenmeyi geliştirmek için görselleştirmelerin artan kullanımı ilgi ve motivasyonu artırmıştır. (Jamet, 2014). Animasyon, çoklu duyulara yönelmesinden, kolaydan zora ilkesine göre tasarlandığında öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlar (Najjar, 1996, s.6).

Son birkaç yılda, animasyon temelli eğitim, özellikle öğrenciler ve eğitimciler tarafından daha fazla kabul görmesi sebebiyle genişlemeye devam etmektedir (Allen & Seamen, 2013).

Görsel sunumun en heyecan verici biçimlerinden biri animasyondur. Animasyon, çizilmiş nesnelere hareketini tasvir eden bir taklit filmi anlamına gelir. Bu tanımın başlıca özellikleri, resimden animasyona görsel temsil şekli; hareketten animasyona görünür hareketin tasvir edilmesi ve simülasyon yöntemi aracılığıyla yapay olarak oluşturulan nesnelere oluşmaktadır (Mayer & Moreno, 2002).

Animasyon, öğrencileri geleneksel öğretim yöntemlerinden daha etkili şekilde derse katılıma teşvik ve motive etme potansiyeline sahiptir. Animasyon, işitsel ve görsel

unsurların birleşimiyle öğrencilere karmaşık konuları anlatmak, soyut kavramları somutlaştırmak ve bilgileri dikkat çekici şekilde sunmak için eğitimciler tarafından kullanılmaktadır. Örneğin, matematiksel kavramlar veya tarihi olaylar animasyonlar aracılığıyla görsel bir şekilde sunulabilir. Bu, öğrencilerin soyut bilgileri daha iyi kavramalarına ve hatırlamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, animasyonlar sınıf içi aktif öğrenmeyi teşvik etmektedir. Öğrenciler, animasyonlarla anlatılan konuyu takip edebilir, yorumlayabilir ve zihninde somutlaştırabilir. Bu da öğrencilerin derse katılımını teşvik eder ve öğrenme sürecini daha etkileyici hale getirir (Marsh, 2002).

2.6. Müzik Eğitiminde Materyal

Müzik eğitimcileri, öğrencilerin hayatına olumlu yönde katkıda bulunabilmesi için, kullanılacak müzikal materyallerin daha etkili olmasında, soyut kavramların somut hale getirilmesi ve kişinin olumlu gelişmesine nasıl yardımcı olabileceği üzerine odaklanmıştır (Bilen, 1995). Eğitimde materyal kullanımı, öğrenme sürecinin daha etkili hale getirilmesi için önemlidir. Eğitimde materyal kullanımı öğrencilerin bilgiyi işleme sürecini kolaylaştırır ve öğrenmeye olan motivasyonunu artırır. Bu nedenle, eğitimcilerin materyal kullanımına özen göstermeleri gerekmektedir. Eğitimin her alanında gerekli görülen materyal kullanımı, müzik eğitiminde de öğrencilerin müzikal becerilerini ve algısını geliştirmek için gereklidir. Eğitimciler kullanacağı materyali belirlerken eğitim ilkelerine göre ve hangi amaç doğrultusunda kullanılacağına dikkat etmelidir. Özellikle müzik eğitiminde derse yardımcı materyalin seçilmesinde, öğrencinin müzikal seviyesi, müzikal becerileri ve derse katılım düzeyleri iyi değerlendirilmelidir. Bütün bu değerlendirmeler sonucu kullanılacak ders materyali basit, sade ve anlaşılır, dersin hedef ve amaçlarına uygun, özet ve önemli bilgilere yer verilen, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesine teşvik eden türde seçilmeli, ayrıca ekonomik ve erişilebilir, öğrenciler ve öğretmenler için kullanımı kolay, sürdürülebilir, geliştirmelere açık olmalıdır. Ders materyalinin içeriği öğrencinin algılayabileceği türde hazırlanmalı, öğrencinin gerçek yaşantısıyla da tutarlılık göstermelidir (Şahin & Yıldırım, 1999).

Müzik eğitiminde materyal kullanımı, müzik öğretiminde bilgilerin somutlaştırılması ve bu yolla öğrencilerin bilgi kazanımlarının verimliliğini en üst seviyeye çıkarılması için önemlidir (Gürman, 2019). Müzik eğitimindeki çok çeşitlilik, eğitimcilerin üretken olmasını

ve devamlı yeni materyaller keşfederek, eğitim sürecinde bu materyallerden yararlanmasını gerektirmektedir. Çünkü müzik eğitiminde materyal kullanımı öğrencilerin müzikal becerilerini ve algılarını geliştirirken, eğitim sürecine olan motivasyonlarını da olumlu yönde etkileyebilir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanmasına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın amacı doğrultusunda bilimsel araştırma yöntemlerinden karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem, araştırmacının nicel ve nitel araştırma tekniklerini, metotlarını, yaklaşımlarını, kavramlarını ya da dilini tek araştırmada birleştirdiği yöntem olarak tanımlanmaktadır. Karma yöntem, araştırma sorularını cevaplamada çok yönlü bakış açısı sağlamaktadır (Johnson & Onwuegbuzie'den aktaran Yeşilbursa, 2011).

Nitel verilerin analizinde doküman ve içerik analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğinin sistematik analizinde kullanılan nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Belgelerin sistemli incelenmesi ve değerlendirilmesinde kullanılan doküman analizi yöntemi, basılı ve elektronik dahil olmak üzere tüm belgeleri kapsar. Bu yöntem, nitel araştırmada kullanılan yöntemler gibi verilerin detaylı bir şekilde incelenmesini ve yorumlanmasını gerektirir. Doküman analizi, verileri anlam çıkarmak ve ampirik bilgi geliştirmek amacıyla ele alır. (Corbin & Strauss, 2008). Doküman analizinde elde edilen verilerin analizi, dokümanlara erişimden başlamaktadır. Seçilen dokümanın kapsamı belirlenmeli, orijinaliği kontrol edilmeli ve diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte kullanılabilirliği saptanmalıdır. Bu aşamada içerik analizi de kullanılmaktadır. İçerik analizi

için kategoriler veya temalar belirlenir ve analiz birimleri oluşturulur. Veriler isteğe ve araştırmanın içeriğine bağlı sayısallaştırılabilir ya da yüzdelik ifadelerle sunulabilir. Her analiz için sayısallaştırma gerekmebilir. Son aşama, analizden elde edilen verilerin raporda kullanılması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Bu araştırmada Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Rensis Likert'in "Thurstone" isimli ölçeği basitleştirmesiyle oluşan Likert ölçeği, uygulama, ölçme ve analiz kolaylığı sağlaması açısından sosyal bilimler, eğitim bilimleri, siyaset, psikoloji, pazarlama alanlarında sıkça kullanılmaktadır (Edmonson'dan aktaran Turan, Şimşek & Aslan, 2015). Araştırmanın nitel boyutunda doküman ve içerik analizi, nicel boyutunda deneysel desenlerden sontest kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılmıştır. Araştırma için önce nitel veriler daha sonra nicel veriler toplanarak analiz edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada her sınıf düzeyinde (Lisans 1, 2, 3 ve 4) 10 öğrenci deney, 10 öğrenci kontrol grubu olarak gruplara random (rastgele) atanmıştır. Çalışmaya gönüllü katılan 4 öğrenci de araştırmaya dahil edilmiştir (N=84). Araştırmaya katılan kontrol ve deney grubu öğrencilerinin demografik değişkenlerin dağılımı tablolarda verilmiştir

Tablo 1

Kontrol Grubunda Demografik Değişkenlerin Dağılımı

	Değişken	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	24	57,1
	Erkek	18	42,9
Yaş	18	8	19,0
	19	5	11,9
	20	12	28,6
	21	11	26,2
	22 ve üzeri	6	14,3
Sınıf	1	10	23,8
	2	11	26,2
	3	11	26,2
	4	10	23,8
Eğitim	Yüz yüze	21	50,0
	Yüz yüze ve online	21	50,0

Tablo 1’de kontrol grubunda cinsiyet değişkeninin dağılımında, %57,1’i (24 kişi) kadın, %42,9’u (18 kişi) erkektir. Yaş değişkeninin dağılımında, %19,0’u (8 kişi) 18, %11,9 (5 kişi) 19, %28,6’sı (12 kişi) 20, %26,2’si (11 kişi) 21 ve %14,3’ü (6 kişi) 22 ve üzeri yaşındadır. Sınıf değişkeninin dağılımında, %23,8’i (10 kişi) birinci sınıf, %26,2’si (11 kişi) ikinci sınıf, %26,2’si (11 kişi) üçüncü sınıf ve %23,8’i (10 kişi) dördüncü sınıftır. Eğitim değişkeninin dağılımında, %50,0’si (21 kişi) yüz yüze iken, %50,0’si (21 kişi) yüz yüze ve online olarak eğitime devam etmektedir. Analiz sonucuna göre, kontrol grubunda kadın öğrencilerin, 20 yaş öğrencilerin çoğunlukta olduğu, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin eşit ve diğer sınıflara göre çoğunlukta olduğu, eğitim değişkeninin eşit dağılımda olduğu görülmektedir.

Aşağıda verilen Tablo 2’de Deney grubunun demografik değişkenlerinin dağılımı görülmektedir.

Tablo 2

Deney Grubunda Demografik Değişkenlerin Dağılımı

	Değişken	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	26	61,9
	Erkek	16	38,1
Yaş	18	8	19,0
	19	6	14,3
	20	12	28,6
	21	6	14,3
	22 ve üzeri	10	23,8
Sınıf	1	10	23,8
	2	10	23,8
	3	11	26,2
	4	11	26,2
Eğitim	Yüz yüze	20	47,6
	Yüz yüze ve online	22	52,4

Tablo 2'de deney grubunda cinsiyet değişkeninin dağılımında, %61,9'u (26 kişi) kadın, %38,1'i (16 kişi) erkektir. Yaş değişkeninin dağılımında, %19,0'u (8 kişi) 18, %14,3'ü (6 kişi) 19, %28,6'sı (12 kişi) 20, %14,3'ü (6 kişi) 21 ve %14,3'ü (6 kişi) 22 ve üzeri yaşındadır. Sınıf değişkeninin dağılımında, %23,8'i (10 kişi) 1. sınıf, %23,8'i (10 kişi) 2. sınıf, %26,2'si (11 kişi) 3. sınıf ve %26,2'si (11 kişi) ise 4. sınıftır. Eğitim değişkeninin dağılımında, %47,6'sı (20 kişi) yüz yüze, %52,4'ü (22 kişi) yüz yüze ve online eğitim almıştır. Analiz sonucuna göre, kadın öğrencilerin, 20 yaş öğrencilerin, yüz yüze ve online eğitim alan öğrencilerin çoğunlukta, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine göre çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunun toplam cinsiyet değişkeninin dağılımında, %59,5'i (50 kişi) kadın, %40,5'i (34 kişi) erkektir. Yaş değişkeninin dağılımında, %19,0'u (16 kişi) 18, %13,1'i (11 kişi) 19, %28,6'sı (24 kişi) 20, %20,2'si (17 kişi) 21 ve %19,0'u (16 kişi) 22 ve üzeri

yaşındadır. Sınıf değişkeninin dağılımında, %23,8'i (20 kişi) birinci sınıf, %25,0'i (21 kişi) ikinci sınıf, %26,2'si (22 kişi) üçüncü sınıf ve %25,0'i (21 kişi) dördüncü sınıftır. Eğitim değişkeninin dağılımında, %48,8'i (41 kişi) yüz yüze, %51,2'si (43 kişi) yüz yüze ve online eğitim almıştır. Analiz sonucuna göre, kadın öğrencilerin, 20 yaş öğrencilerin, üçüncü sınıf öğrencilerin ve yüz yüze ve online ders alan öğrencilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2021-2022 yılı eğitim programına (EK1-EK2) göre “Bireysel Ses Eğitiminde Temel Kavramlar”, “Ses Türleri”, “Aria Antiche ve Lied”, “Bireysel Ses Eğitimi: Türk Müziğinde Temel Kavramlar” adında animasyon videoları hazırlanmıştır. Hazırlanan videolarda uzmanlardan görüş alınmıştır. Animasyon videoları Web 2.0 araçlarından “Animaker” uygulaması ile oluşturulmuştur.

hazırlanan videolarda,

1. “Bireysel Ses Eğitimi Temel Kavramlar” videosunda nefesin doğru kullanımı, sesi oluşturan organlar, doğru duruş, ses ve nefes egzersizleri,
2. “Ses Türleri” videosunda soprano, alto, tenor ve bass sesler hakkında teorik bilgiler, örnekleri ve müzik eğitimi öğrencilerine yönelik bilgiler,
3. “Aria Antiche ve Lied” videosunda aria antiche ve lied’in tanımlanması, bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuarın müzik eğitimi yönünden teknik çalışmaları üzerine teorik bilgiler ve öncü bestecilerden örnekler,
4. “Bireysel Ses Eğitimi: Türk Müziğinde Temel Kavramlar” videosunda bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan türk müziği eserleri, kaynak kişi, notaya alan kişi düzenleyen kişi hakkında tanımlamalar ve müzik eğitimi öğrencilerine yönelik teorik bilgiler yer almaktadır.

3.3.1. Araştırmada Kullanılan Ölçek

Araştırma için hazırlanan animasyonlu anlatım videoları Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine

izletilmiş ve “Bireysel Ses Eğitiminde Animasyon Kullanımı Motivasyon Ölçeği” öğrencilere uygulanmıştır. Uygulanan ölçek, 2016 yılında Dinçer & Doğanay tarafından yapılan “Öğretim Materyaline İlişkin Motivasyon Ölçeği (ÖMMÖ) Türkçe Uyarlama Çalışması” araştırmasından alınmıştır. Araştırmada kullanmak için gereken izin araştırmacılardan onay alınarak sağlanmıştır. Araştırmacılar, Keller tarafından geliştirilen ARCS Modelini temel alarak geliştirdikleri ölçeği Türkçeye uyarlamışlardır.

ARCS Motivasyon Modeli, “Dikkat”, “Uygunluk”, “Güven” ve “Doyum (Memnuniyet)” kelimelerinin baş harflerinden ismini alan ve bu stratejilerle öğrencinin motive edilmesi için gerekli koşulları içeren modeldir (Keller, 2016).

Araştırmacıların çalışmasında ölçeğin yapı geçerliliği, doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirliği analizinde Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının, ölçeğin geliştirilmesi sürecinde elde edilen iç tutarlılık katsayıları ile uyumlu olduğu bulunmuştur. Yüksek güvenilirlik katsayısı ve açıklayıcı faktör analizi sonuçlarının uygun değerler sergilemesi nedeniyle, ölçme aracının araştırmacılar tarafından öne sürdüğü gereklilikleri karşıladığı kabul edilmiştir. Araştırmacılar tarafından belirtilen kabul edilebilir uyumu gösterdiği düşünülen değerler, ölçeğin uygun yapıda olduğunu göstermektedir. Ölçekte yer alan 33 madde, “dikkat”, “uygunluk”, “güven”, “memnuniyet” başlıkları ile dört alt faktörde toplanmıştır.

Araştırma için düzenlenen ölçekte, Öğretim Materyaline İlişkin Motivasyon Ölçeği (ÖMMÖ) Türkçe Uyarlama Çalışmasında bulunan ölçeğin 25. Maddesi; “Alıştırmalardan sonraki dönütler (geri bildirimler/yorumlar) çalışmamın karşılığını aldığımı hissetmemi sağladı” araştırmanın amacına uymadığından çıkarılmıştır. Düzenlenen ölçeğin geçerliği ve güvenilirliği Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı ve Kapsam Geçerliği metotları ile sağlanmıştır.

3.3.2. Ölçeğin Güvenilirlik Analiz Sonuçları

Ölçeğin ve alt boyutlarının güvenilirlik analizi yapılırken kabul edilen ölçüt, $0 < R < 0.40$ ise güvenilir değil, $0.40 < R < 0.60$ ise düşük güvenilirlikte, $0.60 < R < 0.80$ ise oldukça güvenilir, $0.80 < R < 1.00$ ise yüksek güvenilirlikte (Uzunsakal, & Yıldız, 2018) olarak belirlenmiştir.

Aşağıda verilen Tablo 3'te, Kontrol grubunun güvenirligi için yapılan Cronbach Alfa analiz sonuçları görülmektedir.

Tablo 3

Kontrol Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alfa Değeri
Dikkat	0,907
Uygunluk	0,846
Güven	0,885
Memnuniyet	0,833
Toplam Ölçek	0,955

Tabloda, toplam ölçeğin analizinde sonucun $R= 0.955$ olduğu bulunmuştur. Toplam ölçeğin belirtilen yüksek güvenirlilik ölçütünü ($0.80 < R < 1.0$) karşıladığı görülmektedir.

Tablo 4

Deney Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alfa Değeri
Dikkat	0,900
Uygunluk	0,836
Güven	0,813
Memnuniyet	0,891
Toplam Ölçek	0,956

Yukarıda verilen Tablo 4'te, Deney grubunun güvenirligi için yapılan Cronbach Alfa analiz sonuçları görülmektedir. Tabloda, toplam ölçeğin analizinde sonucun $R= 0.956$ olduğu

bulunmuştur. Toplam ölçeğin belirtilen yüksek güvenilirlik ölçütünü ($0.80 < R < 1.0$) karşıladığı görülmektedir.

Aşağıda verilen Tablo 5'te Kontrol + Deney grubunun güvenilirliği için Cronbach Alfa analiz sonuçları görülmektedir.

Tablo 5

Kontrol + Deney Grubunda Cronbach Alfa Analiz Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alfa Değeri
Dikkat	0,913
Uygunluk	0,844
Güven	0,817
Memnuniyet	0,861
Toplam Ölçek	0,957

Tabloda, toplam ölçeğin analizinde sonucun $R = 0.957$ olduğu bulunmuştur. Toplam ölçeğin belirtilen yüksek güvenilirlik ölçütünü ($0.80 < R < 1.0$) karşıladığı görülmektedir.

Tablo 3, 4, ve 5'te dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ve toplam ölçeğin Cronbach Alfa analizi değerlerinde, Kontrol grubu, Deney grubu ve Kontrol + Deney grubunda toplam ölçek ve alt boyutlarının yüksek güvenilirlikte olduğu görülmektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmacı tarafından “Bireysel Ses Eğitimi” dersi için animasyonlu anlatım videoları hazırlanmıştır. Hazırlanan animasyonlu anlatım videoları deney grubuna dört hafta izletilmiştir. Deney ve kontrol grubuna “Bireysel Ses Eğitiminde Animasyon Kullanımı Motivasyon Ölçeği” uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2021-2022 yılı eğitim programına göre “Bireysel Ses Eğitiminde Temel Kavramlar”, “Ses Türleri”, “Aria Antiche ve Lied”, “Bireysel Ses Eğitimi: Türk Müziğinde Temel Kavramlar” animasyonlu anlatım videoları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Videoların oluşturulması sürecinde, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2018-2019 ve 2021-2022 eğitim öğretim yılı ders programları incelenmiş, programlardan elde edilen veriler doğrultusunda video içerikleri oluşturulmuştur. Hazırlanan videolarda uzmanlardan görüş alınmıştır.

Araştırma için düzenlenen ölçeğin geçerliği ve güvenilirliği Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı ve Kapsam Geçerliği metotları ile sağlanmıştır. Araştırmada ölçekten elde edilen verilerin analizinde, parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 6

Kontrol Grubunda Ölçeğin Normallik Test Sonuçları

	Dikkat alt boyutu	Uygunluk alt boyutu	Güven alt boyutu	Memnuniyet alt boyutu	Toplam ölçek
Ortalama	28,024	32,762	32,048	21,833	114,667
Standart Sapma	7,795	7,434	6,804	5,323	25,489
Kolmogorov Smirnov Testi	0,815	0,705	0,445	1,007	1,042
P değeri	0,520	0,702	0,989	0,263	0,227

Kontrol grubunda ölçeğin normallik test sonuçları Tablo 6’da verilmiştir. Toplam ölçek ve alt boyutlarının (dikkat, uygunluk, güven, memnuniyet) normal dağılım varsayımlarında Kontrol grubunda dikkat alt boyutu için anlamlılık düzeyinin (p değeri) $p=0,520 > 0,05$, uygunluk alt boyutu için $p=0,702 > 0,05$ güven alt boyutu için $p=0,989 > 0,05$, memnuniyet alt boyutu için $p=0,263 > 0,05$ toplam ölçek için $p=0,227 > 0,05$ olduğu görülmektedir.

Bu analize göre Kontrol grubunda tüm değişkenlerin normal dağılımdan geldiği ($p > \alpha = 0,05$) görölmektedir. Bu nedenle yapılan analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Düzey sayısı 2 olan değişkenler (cinsiyet, eğitim) parametrik testlerden bağımsız örnekler t test istatistiği, düzey sayısı 3 veya daha fazla olan değişkenler (yaş, sınıf) ise parametrik testlerden ANOVA F test istatistiği ile analiz edilmiştir

Tablo 7

Deney Grubunda Ölçeğin Normallik Test Sonuçları

	Dikkat alt boyutu	Uygunluk alt boyutu	Güven alt boyutu	Memnuniyet alt boyutu	Toplam ölçek
Ortalama	33,000	36,976	37,071	22,952	130,000
Standart Sapma	6,045	5,689	5,082	5,543	20,437
Kolmogorov Smirnov Testi	1,131	0,915	0,582	0,779	0,599
p değeri	0,155	0,372	0,887	0,578	0,865

Tablo 7’de toplam ölçek ve alt boyutlarının normal dağılım varsayımlarında, tabloda toplam ölçek ve alt boyutlarının normal dağılım varsayımlarında, Deney grubunda dikkat alt boyutu için anlamlılık düzeyinin (p değeri) $p = 0,155 > 0,05$, uygunluk alt boyutu için $p = 0,372 > 0,05$ güven alt boyutu için $p = 0,887 > 0,05$, memnuniyet alt boyutu için $p = 0,578 > 0,05$ toplam ölçek için $p = 0,865 > 0,05$ olduğu görölmektedir.

Bu analize göre Deney grubunda tüm değişkenlerin normal dağılımdan geldiği ($p > \alpha = 0,05$) görölmektedir. Bu nedenle yapılan analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Düzey sayısı 2 olan değişkenler (cinsiyet, eğitim) parametrik testlerden bağımsız örnekler t test istatistiği, düzey sayısı 3 veya daha fazla olan değişkenler (yaş, sınıf) ise parametrik testlerden ANOVA F test istatistiği ile analiz edilmiştir.

Tablo 8

Kontrol + Deney Grubu Ölçeğın Normallik Test Sonuçları

	Dikkat alt boyutu	Uygunluk alt boyutu	Güven alt boyutu	Memnuniyet alt boyutu	Toplam ölçek
Ortalama	30,512	34,869	34,560	22,393	122,333
Standart Sapma	7,371	6,912	6,481	5,431	24,223
Kolmogorov Smirnov Testi	0,951	0,971	0,885	1,035	0,932
p değeri	0,326	0,303	0,414	0,234	0,351

Tablo 8'de toplam ölçek ve alt boyutlarının normal dağılım varsayımlarında, Kontrol + Deney grubunda dikkat alt boyutu için anlamlılık düzeyinin (p değeri) $p=0,326 > 0,05$, uygunluk alt boyutu için $p=0,303 > 0,05$ güven alt boyutu için $p=0,414 > 0,05$, memnuniyet alt boyutu için $p=0,234 > 0,05$ toplam ölçek için $p=0,351 > 0,05$ olduğu görölmektedir.

Bu analize göre öleğın ve alt boyutlarının normal dağılımdan geldiği ($p > \alpha=0,05$) görölmektedir. Bu nedenle yapılan analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Düzey sayısı 2 olan değişkenler (cinsiyet, eğitim) parametrik testlerden bağımsız örnekler t test istatistiği, düzey sayısı 3 veya daha fazla olan değişkenler (yaş, sınıf) ise parametrik testlerden ANOVA F test istatistiği ile analiz edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma için toplanan verilerin analizinde elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Birinci alt problemde, “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin demografik özelliklerine (yaş, cinsiyet) göre motivasyon düzeylerinde farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Sorunun yanıtına ilişkin bulgular tablolarla verilmiştir.

4.1.1.Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 9

Kontrol Grubunda Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	F testi	p değeri	Fark
Dikkat	18	30,25	5,52	0,724	0,581	-
	19	24,60	10,92			
	20	26,00	6,65			
	21	29,55	8,55			
	22 ve üzeri	29,17	8,98			
Uygunluk	18	35,13	6,56	0,601	0,664	-
	19	30,40	9,58			
	20	30,75	7,91			
	21	33,82	7,45			
	22 ve üzeri	33,67	6,56			
Güven	18	30,88	6,15	0,253	0,906	-
	19	31,00	8,97			
	20	31,42	7,55			
	21	33,27	7,46			
	22 ve üzeri	33,50	3,94			
Memnuniyet	18	24,13	4,29	0,855	0,500	-
	19	20,00	7,62			
	20	20,42	5,48			
	21	22,91	5,38			
	22 ve üzeri	21,17	4,07			
Toplam Ölçek	18	120,38	20,67	0,509	0,729	-
	19	106,00	36,05			
	20	108,58	25,18			
	21	119,55	27,36			
	22 ve üzeri	117,50	22,81			

Kontrol grubunda yaş değişkeni ile ölçek arasında yapılan analiz sonuçları tablo 9'da görölmektedir. Tabloda göröldüğü gibi kontrol grubunda, dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile yaş değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, ölçek ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ($p > \alpha = 0.05$). Bu analiz sonucuna göre, kontrol grubunun motivasyon düzeyi ile yaş değişkeninde anlamlı bir farklılık oluşmadığı görölmektedir.

Tablo 10

Deney Grubu İçin Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	F testi	p değeri	Fark
Dikkat	18	29,75	6,04	1,844	0,141	-
	19	34,83	2,86			
	20	34,92	4,83			
	21	29,33	9,40			
	22 ve üzeri	34,40	5,32			
Uygunluk	18	36,50	5,01	1,225	0,317	-
	19	39,33	4,63			
	20	38,17	5,27			
	21	32,83	7,14			
	22 ve üzeri	37,00	6,04			
Güven	18	36,25	3,92	1,242	0,310	-
	19	38,33	4,80			
	20	37,58	4,94			
	21	33,33	6,25			
	22 ve üzeri	38,60	5,23			
Memnuniyet	18	22,00	5,86	1,480	0,228	-
	19	25,50	4,32			
	20	24,42	4,27			
	21	18,83	7,03			
	22 ve üzeri	22,90	5,82			
Toplam Ölçek	18	124,50	16,50	1,576	0,201	-
	19	138,00	15,54			
	20	135,08	18,51			
	21	114,33	28,23			
	22 ve üzeri	132,90	20,45			

Deney grubunda yaş değişkeni ile ölçek arasında yapılan analiz sonuçları tablo 10'da görölmektedir. Tabloda deney grubunda, dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile yaş değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, ölçek ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Bu analizin sonucuna göre, deney grubunun motivasyon düzeyinde ölçek ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 11

Kontrol + Deney Grubunda Yaş Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Yaş	Ortalama	Standart Sapma	F testi	p değeri	Fark
Dikkat	18	30,00	5,60	0,371	0,828	-
	19	30,18	8,96			
	20	30,46	7,28			
	21	29,47	8,56			
	22 ve üzeri	32,44	7,12			
Uygunluk	18	35,81	5,68	0,333	0,855	-
	19	35,27	8,32			
	20	34,46	7,59			
	21	33,47	7,13			
	22 ve üzeri	35,75	6,24			
Güven	18	33,56	5,70	0,691	0,601	-
	19	35,00	7,64			
	20	34,50	6,99			
	21	33,29	6,85			
	22 ve üzeri	36,69	5,30			
Memnuniyet	18	23,06	5,08	0,212	0,931	-
	19	23,00	6,39			
	20	22,42	5,22			
	21	21,47	6,12			
	22 ve üzeri	22,25	5,16			
Toplam Ölçek	18	122,44	18,19	0,310	0,871	-
	19	123,45	30,33			
	20	121,83	25,50			
	21	117,71	26,90			
	22 ve üzeri	127,13	21,99			

Kontrol+ Deney grubunda yaş değişkeniyle ölçek arasında yapılan analiz sonuçları tablo 11’de görölmektedir. Kontrol ve deney grubunda dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile yaş değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, tüm alt boyutların anlamlılık düzeyleri $p > \alpha = 0.05$ olduğundan ölçek ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. İki grubun analizi incelendiğinde, yaş değişkeninin motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görölmektedir.

4.1.2. Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 12

Kontrol Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	Ortalama	Standart Sapma	t testi	P Değeri	Fark
Dikkat	Kadın	28,04	7,64	0,017	0,987	-
	Erkek	28,00	8,22			
Uygunluk	Kadın	33,08	7,31	0,320	0,751	-
	Erkek	32,33	7,79			
Güven	Kadın	32,54	6,09	0,539	0,593	-
	Erkek	31,39	7,79			
Memnuniyet	Kadın	21,75	5,49	-0,116	0,908	-
	Erkek	21,94	5,25			
Toplam ölçek	Kadın	115,42	24,24	0,218	0,829	-
	Erkek	113,67	27,75			

Kontrol grubunda cinsiyet değişkeniyle ölçek arasında yapılan analiz sonuçları Tablo 12’de görölmektedir. Tabloda görüldüğü gibi kontrol grubunda, dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, tüm alt boyutların anlamlılık düzeyi $p > \alpha = 0.05$ olduğundan ölçek ile cinsiyet

değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Analiz sonucunda kontrol grubunda cinsiyetin motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

Tablo 13

Deney Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kadın	34,15	6,13	1,607	0,116	-
	Erkek	31,13	5,58			
Uygunluk	Kadın	38,46	5,46	2,263	0,029*	1>2
	Erkek	34,56	5,37			
Güven	Kadın	38,04	4,68	1,602	0,117	-
	Erkek	35,50	5,47			
Memnuniyet	Kadın	24,27	5,50	2,036	0,048*	1>2
	Erkek	20,81	5,08			
Toplam ölçek	Kadın	134,92	20,10	2,068	0,045*	1>2
	Erkek	122,00	18,92			

Deney grubunda cinsiyet değişkeniyle ölçek arasında yapılan analiz sonuçları Tablo 13'te görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi deney grubunda, uygunluk alt boyutunun p değeri $0,029 < 0,05$, memnuniyet alt boyutunun p değeri $0,048 < 0,05$ ve toplam ölçekte p değeri $0,045 < 0,05$ olduğundan ölçek ve cinsiyet değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuşken ($p < \alpha = 0,05$), dikkat ve güven alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0,05$). Cinsiyet değişkeni analizinde kadın cinsiyetinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 14

Kontrol + Deney Grubunda Cinsiyet Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kadın	31,22	7,49	1,069	0,288	-
	Erkek	29,47	7,18			
Uygunluk	Kadın	35,88	6,90	1,642	0,104	-
	Erkek	33,38	6,76			
Güven	Kadın	35,40	6,02	1,451	0,151	-
	Erkek	33,32	7,01			
Memnuniyet	Kadın	23,06	5,58	1,373	0,174	-
	Erkek	21,41	5,12			
Toplam ölçek	Kadın	125,56	24,06	1,491	0,140	-
	Erkek	117,59	24,03			

Kontrol+ Deney grubunda ölçekle cinsiyet değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi analiz sonuçları tablo 14'te görülmektedir. Kontrol+ Deney grubunda dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında, alt boyutların anlamlılık düzeyi $p > \alpha = 0,05$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Tablonun analiz sonucuna göre, deney grubunda kadın öğrencilerin motivasyon düzeyi daha yüksek görülse de genel durumda öğrencilerin cinsiyetinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İkinci alt problemde “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Sorunun yanıtına ilişkin bulgular tablolarla gösterilmiştir.

Tablo 15

Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları

Ölçek	Grup	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kontrol	28,02	7,79	-3,270	0,002*	2>1
	Deney	33,00	6,04			
Uygunluk	Kontrol	32,76	7,43	-2,918	0,005*	2>1
	Deney	36,98	5,69			
Güven	Kontrol	32,05	6,80	-3,834	0,000*	2>1
	Deney	37,07	5,08			
Memnuniyet	Kontrol	21,83	5,32	-0,944	0,348	-
	Deney	22,95	5,54			
Toplam ölçek	Kontrol	114,67	25,49	-3,042	0,003*	2>1
	Deney	130,00	20,44			

Tablo 15'te dikkat, güven, uygunluk ve memnuniyet alt boyutu ile grup arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, memnuniyet alt boyutu hariç ($p=0,348 > 0,05$) dikkat alt boyutunda $p=0,002 < 0,05$, uygunluk alt boyutunda $p=0,005 < 0,05$, güven alt boyutunda $p=0,000 < 0,05$ olduğundan ölçek ile Kontrol + Deney grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < \alpha=0,05$). Bulunan farklılık deney grubundadır. Tablonun analizi sonucunda, deney grubunun motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Üçüncü alt problemde, "Müzik eğitimi öğrencilerinin sınıf değişkeni ile deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde farklılık var mıdır?" sorusuna yanıt aranmıştır. Bu sorunun yanıtlanabilmesi için, deney ve kontrol grupları kendi sınıf değişkeni arasında karşılaştırılmıştır. Sorunun yanıtına ilişkin bulgular tablolarla gösterilmiştir.

Tablo 16

Kontrol + Deney Grubu Birinci Sınıf Öğrencileri ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları

Ölçek	Grup	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kontrol	30,30	5,10	-0,426	0,675	-
	Deney	31,40	6,38			
Uygunluk	Kontrol	36,40	6,06	-0,517	0,611	-
	Deney	37,70	5,14			
Güven	Kontrol	33,40	6,77	-1,482	0,156	-
	Deney	37,10	4,07			
Memnuniyet	Kontrol	24,30	3,89	0,599	0,557	-
	Deney	23,00	5,66			
Toplam ölçek	Kontrol	124,40	19,05	-0,580	0,569	-
	Deney	129,20	17,91			

Tablo 16'da birinci sınıf öğrencileri için dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile grup arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, ölçek ile Kontrol + Deney grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Analiz sonuçlarında, birinci sınıf Kontrol + Deney grubu öğrencilerinin motivasyon düzeyinin etkilenmediği görülmüştür.

Tablo 17

İkinci Sınıf Öğrencileri İçin Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Grup	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kontrol	24,82	8,15	-3,074	0,006*	2>1
	Deney	33,10	2,56			
Uygunluk	Kontrol	28,91	6,96	-3,099	0,006*	2>1
	Deney	36,90	4,43			
Güven	Kontrol	30,09	7,34	-2,940	0,008*	2>1
	Deney	37,80	4,02			
Memnuniyet	Kontrol	19,18	5,44	-1,180	0,253	-
	Deney	22,00	5,50			
Toplam ölçek	Kontrol	103,00	26,66	-2,827	0,011*	2>1
	Deney	129,80	14,29			

Tablo 17'de ikinci sınıf öğrencileri için dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile Kontrol + Deney grubu arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, Memnuniyet alt boyutu hariç ($p=0,253 > 0,05$) dikkat alt boyutu $p=0,0006 < 0,05$, uygunluk alt boyutu $p=0,0006 < 0,05$, güven alt boyutu $p=0,008 < 0,05$ olduğundan ölçek ile grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < \alpha=0,05$). Bulunan farklılık deney grubunda olumlu yöndedir. Analiz sonucunda, bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının ikinci sınıf Kontrol+ Deney grubu öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluştuğu olduğu görülmüştür.

Tablo 18

Üçüncü Sınıf Öğrencileri İçin Grup ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Grup	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kontrol	27,09	7,41	-2,991	0,007*	2>1
	Deney	35,00	4,69			
Uygunluk	Kontrol	31,82	7,00	-2,333	0,030*	2>1
	Deney	37,82	4,87			
Güven	Kontrol	31,55	5,50	-2,578	0,018*	2>1
	Deney	37,27	4,90			
Memnuniyet	Kontrol	21,36	5,32	-1,634	0,118	-
	Deney	24,64	3,98			
Toplam ölçek	Kontrol	111,82	22,79	-2,634	0,016*	2>1
	Deney	134,73	17,69			

Tablo 18'de üçüncü sınıf öğrencileri için dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile grup arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, Memnuniyet alt boyutu hariç ($p=0,118 > 0,05$) dikkat alt boyutu $p=0,007 < 0,05$, uygunluk alt boyutu $p=0,030 < 0,05$, güven alt boyutu $p=0,018 < 0,05$ olduğundan ölçek ile grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < \alpha=0,05$). Bulunan farklılık deney grubunda olumlu yöndedir. Analiz sonucuna göre, bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının üçüncü sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo 19

Dördüncü Sınıf Öğrencileri İçin Kontrol + Deney Grubu ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Grup	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Kontrol	30,30	9,53	-0,515	0,612	-
	Deney	32,36	8,82			
Uygunluk	Kontrol	34,40	8,36	-0,321	0,752	-
	Deney	35,55	7,99			
Güven	Kontrol	33,40	7,90	-0,848	0,407	-
	Deney	36,18	7,14			
Memnuniyet	Kontrol	22,80	5,75	0,252	0,804	-
	Deney	22,09	7,02			
Toplam ölçek	Kontrol	120,90	30,09	-0,404	0,691	-
	Deney	126,18	29,76			

Tablo 19’da dördüncü sınıf öğrencileri için dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile grup arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, ölçek ve Kontrol + Deney grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Tablonun analizinde, bireysel ses eğitiminde animasyon kullanımının dördüncü sınıf öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluşmadığı görülmüştür.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Dördüncü alt problemde, “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinden yüz yüze ve yüz yüze/online bireysel ses eğitimi dersi alanların motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Sorunun yanıtına ilişkin bulgular tablolarla gösterilmiştir.

Tablo 20

Kontrol Grubunda Eğitim ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Eğitim	Ortalama	Standart Sapma	t testi	P Değeri	Fark
Dikkat	Yüz yüze	27,43	7,26	-0,490	0,627	-
	Yüz yüze ve online	28,62	8,43			
Uygunluk	Yüz yüze	32,48	7,45	-0,246	0,807	-
	Yüz yüze ve online	33,05	7,59			
Güven	Yüz yüze	31,67	7,10	-0,359	0,721	-
	Yüz yüze ve online	32,43	6,65			
Memnuniyet	Yüz yüze	21,62	5,33	-0,258	0,798	-
	Yüz yüze ve online	22,05	5,44			
Toplam ölçek	Yüz yüze	113,19	25,27	-0,371	0,712	-
	Yüz yüze ve online	116,14	26,24			

Tablo 20’de Kontrol grubunda, dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile eğitim değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, ölçek ile eğitim değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Analiz sonucunda, kontrol grubunda eğitimin yüz yüze veya yüz yüze/ online olmasının motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

Tablo 21

Deney Grubunda Eğitim Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Sonuçları

Ölçek	Eğitim	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
Dikkat	Yüz yüze	32,25	4,81	-0,763	0,450	-
	Yüz yüze ve online	33,68	7,03			
Uygunluk	Yüz yüze	37,30	4,69	0,348	0,730	-
	Yüz yüze ve online	36,68	6,56			
Güven	Yüz yüze	37,45	3,95	0,456	0,651	-
	Yüz yüze ve online	36,73	6,00			
Memnuniyet	Yüz yüze	22,50	5,45	-0,500	0,620	-
	Yüz yüze ve online	23,36	5,72			
Toplam ölçek	Yüz yüze	129,50	15,77	-0,149	0,882	-
	Yüz yüze ve online	130,45	24,29			

Tablo 21’de deney grubunda eğitim değişkeni ile ölçek arasında yapılan bağımsız örnekler t-testi sonuçları görülmektedir. Deney grubunda, dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile eğitim değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, ölçek ile eğitim değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Analiz sonucunda, deney grubunda eğitimin yüz yüze veya online olmasının motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

Tablo 22

Kontrol + Deney Grubunda Eğitim Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Bağımsız Örnekler t-testi Analiz Sonuçları

Ölçek	Eğitim	Ortalama	Standart Sapma	t testi	p değeri	Fark
	Yüz yüze	29,78	6,58			
Dikkat	Yüz yüze ve online	31,21	8,07	-0,887	0,378	-
	Yüz yüze	34,83	6,64			
Uygunluk	Yüz yüze ve online	34,91	7,24	-0,051	0,959	-
	Yüz yüze	34,49	6,42			
Güven	Yüz yüze ve online	34,63	6,62	-0,098	0,922	-
	Yüz yüze	22,05	5,34			
Memnuniyet	Yüz yüze ve online	22,72	5,56	-0,565	0,574	-
	Yüz yüze	121,15	22,49			
Toplam ölçek	Yüz yüze ve online	123,47	25,99	-0,436	0,664	-

Tablo 22’de Kontrol+ Deney grubunda, dikkat, güven, uygunluk, memnuniyet alt boyutları ile eğitim değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örnekler t testi sonucunda, ölçek ile eğitim değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > \alpha = 0.05$). Analiz sonucunda hem kontrol hem deney grubunda yüz yüze veya yüz yüze/online eğitimin öğrencilerin motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Beşinci alt problemde “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir

farklılık var mıdır” sorusuna yanıt aranmıştır. Sorunun yanıtına ilişkin bulgular tablolarla gösterilmiştir.

Tablo 23

Kontrol Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Sınıf	Ortalama	Standart Sapma	F testi	P değeri	Fark
Dikkat	1	30,30	5,10	1,265	0,300	-
	2	24,82	8,15			
	3	27,09	7,41			
	4	30,30	9,53			
Uygunluk	1	36,40	6,06	2,177	0,107	-
	2	28,91	6,96			
	3	31,82	7,00			
	4	34,40	8,36			
Güven	1	33,40	6,77	0,568	0,639	-
	2	30,09	7,34			
	3	31,55	5,50			
	4	33,40	7,90			
Memnuniyet	1	24,30	3,89	1,877	0,150	-
	2	19,18	5,44			
	3	21,36	5,32			
	4	22,80	5,75			
Toplam Ölçek	1	124,40	19,05	1,561	0,215	-
	2	103,00	26,66			
	3	111,82	22,79			
	4	120,90	30,09			

Tablo 23’te kontrol grubunda, dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutları ile sınıf değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, bütün alt boyutların anlamlılık düzeyi $p>0,05$ olduğundan ölçekle sınıf değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p> \alpha=0.05$). Sınıf düzeyine göre analiz sonucunda kontrol grubunun motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 24

Deney Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Sınıf	Ortalama	Standart Sapma	F testi	P değeri	Fark
Dikkat	1	31,40	6,38	0,660	0,582	-
	2	33,10	2,56			
	3	35,00	4,69			
	4	32,36	8,82			
Uygunluk	1	37,70	5,14	0,349	0,790	-
	2	36,90	4,43			
	3	37,82	4,87			
	4	35,55	7,99			
Güven	1	37,10	4,07	0,175	0,912	-
	2	37,80	4,02			
	3	37,27	4,90			
	4	36,18	7,14			
Memnuniyet	1	23,00	5,66	0,207	0,680	-
	2	22,00	5,50			
	3	24,64	3,98			
	4	22,09	7,02			
Toplam Ölçek	1	129,20	17,91	0,313	0,816	-
	2	129,80	14,29			
	3	134,73	17,69			
	4	126,18	29,76			

Tablo 24'te deney grubunda dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet alt boyutu ve toplam ölçek ile sınıf değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, ölçek ile sınıf değişkeni arasında tüm alt boyutların anlamlılık düzeyi $p > \alpha = 0.05$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Analiz sonucunda, deney grubunun motivasyon düzeylerinde bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 25

Kontrol + Deney Grubunda Sınıf Değişkeni ile Ölçek Arasında Yapılan Analiz Sonuçları

Ölçek	Sınıf	Ortalama	Standart Sapma	F testi	P Değeri	Fark
Dikkat	1	30,85	5,65	0,535	0,659	-
	2	28,76	7,35			
	3	31,05	7,28			
	4	31,38	9,00			
Uygunluk	1	37,05	5,51	1,365	0,260	-
	2	32,71	7,06			
	3	34,82	6,64			
	4	35,00	7,98			
Güven	1	35,25	5,76	0,195	0,900	-
	2	33,76	7,06			
	3	34,41	5,87			
	4	34,86	7,46			
Memnuniyet	1	23,65	4,77	1,292	0,283	-
	2	20,52	5,52			
	3	23,00	4,88			
	4	22,43	6,30			
Toplam Ölçek	1	126,80	18,16	0,768	0,516	-
	2	115,76	25,21			
	3	123,27	23,10			
	4	123,67	29,28			

Tablo 25'te Kontrol + Deney grubunda sınıf değişkeni ile ölçek arasında yapılan analiz sonuçları görölmektedir. Tabloda Kontrol+ Deney grubunda, dikkat, güven, uygunluk ve memnuniyet alt boyutları ile sınıf değişkeni arasında yapılan ANOVA F testi sonucunda, ölçek ile sınıf değişkeni arasında tüm alt boyutların anlamlılık düzeyi $p > \alpha = 0.05$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sınıf değişkenine göre analiz sonucunda Kontrol + Deney grubunun motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görölmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularından elde edilen verilere yönelik sonuç tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmada “bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımı, müzik eğitimi öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde farklılık oluşturabilir mi?” problem cümlesine yönelik bulgular doğrultusunda bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının çalışma grubunu oluşturan Gazi Üniversitesi GEF Müzik Eğitimi ABD öğrencilerinin cinsiyet dağılımında kız öğrenci sayısının, erkek öğrencilere oranla daha fazla olduğu, yaş dağılımında 20 yaş öğrencilerin çoğunlukta olduğu, eğitim dağılımında yüz yüze ve online ders alan öğrencilerin çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Yaş faktörü ile bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının motivasyona etkisi olmadığı, cinsiyet faktörünün deney grubunda kadınlar açısından animasyon kullanımının motivasyon düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir.

Müzik eğitimi öğrencilerinin motivasyon düzeylerinde sınıf düzeyinin bireysel ses eğitimi dersinde animasyon kullanımının motivasyona etkisi olmadığı görülmektedir. Çekbaş, Yakar, Yıldırım ve Savran'ın (2003) bilgi teknolojilerinin, internet uygulamalarının, animasyon ve simülasyon destekli eğitim yazılımlarının öğrencilerin başarısında etkisinin önemli olduğu bulunmuştur. İnternet teknolojisini ders materyali olarak kullanımının derse katılımı aktif hale getirmek, öğrencinin dikkat ve ilgisini çekebilmek için yararlı olduğu görülmüştür.

Müzik eğitimi öğrencilerinin deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde deney grubunun motivasyonunda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Gikas ve Grant'ın (2013) yaptıkları araştırmada mobil bilgisayar uygulamalarının, yükseköğretimde uygulandığında öğretme ve öğrenmeye etkisi ABD genelinde üç üniversiteden öğrencilere uygulanmıştır. Eğitimciler, mobil cihazları en az iki dönem boyunca derslerinde eğitim materyali olarak kullanmıştır. Grup görüşmeleri ile toplanan verilerin analiz sonuçlarında, öğrencilerin sürekli olarak etkileşim sağladığı Web 2.0 araçlarının eğitimde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Öğrenciler sosyal medya ve mobil cihazların eğitim materyali olarak kullanımının eğitimde etkileşimi olumlu etkilediği, eğitimcilerin teknolojiyi derslerde daha sık kullanmasının yararlı etkileri olduğu görüşlerini bildirmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, araştırmada deney grubunda görülen sonuçları destekler niteliktedir.

Müzik eğitimi öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre (Lisans 1, 2, 3 ve 4) deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde animasyon kullanımının birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyonlarına bir etkisi olmadığı, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin ise motivasyonlarında anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Ho'nun (2009) araştırmasında, Hong Kong üniversitesindeki müzik öğrencilerinin multimedya araçlarının eğitimdeki yeri üzerine görüşleri alınmış öğrencilerden bazıları, multimedya araçlarının motivasyonlarına olumlu etkisi olabileceğini

ancak motivasyonlarını etkileyen asıl faktörün dersin içeriği ve işleniş biçimi olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmanın sonucu bu çalışmadan elde edilen verilerle benzerlik göstermektedir.

Birinci ve dördüncü sınıfların motivasyon düzeylerinde farklılık görülmemesi, birinci sınıf öğrencilerinin dersin içeriğini kavrama aşamasında olmaları ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ise dersi beş dönem önce alarak tamamlamış olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Yang'ın (2023) araştırmasında ses eğitimi mobil uygulamalarının öğrencilerin başarı düzeylerine etkisi incelenmiştir. Üç farklı üniversiteden ikinci ve dördüncü sınıf öğrencileriyle yapılan deneysel çalışmada mobil uygulama kullanmayan kontrol grubuna kıyasla, uygulamaları kullanan deney grubunun daha yüksek puan aldığı görülmüştür. Multimedya araçlarının öğrencilerin aktif öğrenmesini desteklediği sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmada ikinci sınıflarda görülen sonuçlar Yang'ın çalışmasıyla benzerlik göstermektedir.

Müzik eğitimi öğrencilerinde yüz yüze- online bireysel ses eğitimi dersi alanların motivasyon düzeylerinin analizinde, animasyon kullanımının dersi online ve yüz yüze hem online hem yüz yüze alan öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyonunda bir etkisi olmadığı görülmüştür. Yünkül'ün (2019) Mayer Çoklu Ortam Öğrenme Bilişsel Teorisine göre hazırlanan yazılımın öğrenci başarısına ve kalıcılık düzeyine etkisini incelediği çalışmada, multimedya araçlarıyla öğrenen öğrencilerin, geleneksel yöntemle öğrenen öğrencilere kıyasla daha kalıcı öğrendiği ve başarılı olduğu sonucuna varmıştır. Yünkül'ün çalışmasından elde edilen sonuçlar yapılan araştırma ile yüz yüze ve multimedya araçlarını kullanarak hem yüz yüze hem online eğitim gören öğrencilerin motivasyon düzeylerini geliştirmede daha çeşitli ve gelişmiş materyaller kullanmanın daha etkili sonuçlar getirebileceği fikrini vermektedir. Animasyon kullanımının bireysel ses eğitimi dersini yüz yüze ve hem online hem yüz yüze alan öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersine yönelik motivasyonunda bir etkisi olmadığı görülmektedir.

Yapılan araştırmalarda eğitimde teknoloji kullanımının okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve liselerde ders materyali olarak daha yaygın olarak kullanıldığı, yükseköğretimde daha sınırlı olduğu görölmektedir. Eğitimde teknoloji kullanılan ders materyalleri hazırlama, kullanma, geliştirme çalışmaları mesleki eğitim veren yükseköğretim kurumlarında daha sık görölmektedir. Bu nedenle çalışma Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakóltesi'nde yürütölmüştür.

Gürđan Öztürk'ün 2003 yılında Gazi Üniversitesi GEF Güzel Sanatlar eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD öğrencileri ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin bireysel ses eğitimi dersinden beklentileri arasında "Daha çeşitli ve işlevsel içeriklerin saptanması" olduğu görölmektedir. Bu araştırmadan elde edilen verilerde bu beklentinin devam ettiği, öğrencilerin ders materyallerinin çeşitlendirilmesine olumlu tepkiler verdiği gözlemlenmektedir.

Yapılan araştırmalar bu çalışmada elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmada, yüz yüze ve online eğitim alan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakóltesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerinin motivasyon düzeyleri incelenmiş, bu faktörün öğrencilerin motivasyon düzeyini etkilemediği, doğru ders materyalleri kullanıldığında öğrencilerin derse motive olabilecekleri sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar doğrultusunda, ilerideki araştırmalara ve uygulamalara dönük öneriler aşağıda sıralanmıştır.

5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler

- Bu çalışmada müzik eğitimi öğrencilerinin deney ve kontrol grubu arasında motivasyon düzeylerinde animasyonun deney grubunun motivasyonuna olumlu bir

etkisi olduğu gör÷lmektedir. Müzik eğitimi alan istekli öğrencilere animasyon kullanımı ve oluşturmasına yönelik eğitimler verilebilir.

- Bu çalışmada yalnızca Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine uygulanan animasyon kullanımına yönelik motivasyon düzeyleri diğer üniversitelerde müzik eğitimi alan öğrencilere de uygulanabilir.
- Çalışmada animasyon kullanılmasına yönelik öğrencilerin motivasyon düzeyleri ele alınmıştır. Animasyon kullanımı farklı değişkenler açısından (farkındalık, tutum, akademik başarı vb.) incelenebilir.

5.2.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda eğitimde motivasyonu arttırmak için animasyon hazırlamada öğretim elemanları ve öğrenciler iş birliği içinde çalışmalar yapmaları sağlanabilir.
- Müzik eğitimcileri, dijital ders materyali kullanarak gelişen dijital dönüşüm ortamında yetişen öğrencilerin bu araçlarla derse daha donanımlı ve motivasyonları yüksek olarak katılımını sağlayabilirler.
- Öğrencilerin eğitimde beklentilerinin karşılamasına yönelik yenilikçi ders materyallerinin oluşturulması, geliştirilmesi ve kullanılması dijital eğitim materyallerinin çeşitlendirilmesine yönelik eğitimler verilerek hem öğrenciler hem de eğitimciler için üretim yapmaları sağlanabilir.
- Dijital materyallerin kullanılmasına yönelik müzik eğitimcilerinin motivasyon düzeyleri araştırılabilir.
- Dijital materyallerin kullanılmasında müzik eğitimcilerinin ve öğrencilerin motivasyon düzeylerinin karşılaştırılmasına yönelik araştırmaların yapılması gerektiği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Acar, N. (2016). *Nefes, kullanımı ve şan eğitimi. Ulakbilge, 4(8), 231-246*
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (13), 343-361.*
- Akkoyunlu, B. & Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu ortam öğrenme kuramı. (Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Dijital Platformların Çoklu Ortam ...) *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(28), 9-18.*
- Ali, Z., Tatlah, A. I. & Saeed, M. (2011). Motivation and student's behaviour: a tertiary level study. *International Journal of Psychology and Counselling, 3 (2), 29-32.*
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2013). Changing Course: Ten Years of Tracking Online Education in The United States: Babson Survey Research Group Report.
- <https://www.onlinelearningsurvey.com/reports/changingcourse.pdf> sitesinden erişilmiştir.
- Alimisis, D., Moro, M., & Menegatti, E. (2017). Educational Robotics in The Makers Era. Springer International Publishing. (Vol. 560).
- Ayaz, N. (2017). Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye'de ses eğitiminin tarihsel gelişimi. *Kalemisi dergisi, 5 (10), 183-202.*
- Bendazzi, G. (2016). *Animation: A World History.*

- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Bozkurt, A., Hamitoğlu, N., Kaban, A., Taşçı, G., & Aykul, M. (2021). Dijital bilgi çağı: dijital toplum, dijital dönüşüm, dijital eğitim ve dijital yeterlilikler . *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 35-63.
- Broussard, S. C., & Garrison, M. E. B. (2004). The relationship between classroom motivation and academic achievement in elementary school-aged children. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 33(2), 106–120.
- Crafton, D. (2013). *The Birth of animation: a history from flipbooks to CGI*.
- Çekbaş, Y., Yakar, H., Yıldırım, B., Savran, A. (2003). Bilgisayar destekli eğitimin öğrenciler üzerine etkisi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(4), 76-78.
- Çuhadar C. H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25.
- Cramer, D., & Howitt, D. L. (2004). *A practical resource for students in the social sciences*.
- Dayme, M. A. (2009). *Dynamics Of the Singing Voice*.
- Deci, E. L., Koestner, R., & Ryan, R. M. (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin*, 125(6), 627–668.
- Dinçer, S., & Doğanay, A. (2016). Öğretim materyali'ne ilişkin motivasyon ölçeği (ömmö) Türkçe uyarlama çalışması. *İlköğretim Online*, 15(4), 1137-1141.

- Ebner, M., & Holzinger, A. (2003). Instructional Use of Engineering Visualization: Interaction Design in E-Learning for Civil Engineering. *Human-Computer Interaction, Theory and Practice*, 1, 926-930.
- Edmonson, D. R. (2005). Likert Scales: A History. *Proceedings Of The 12th Conference on Historical Analysis and Research in Marketing*, 127-133. (N. C. Neilson, Dü.)
- Ekici, T. (2012). Bireysel ses eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 557-569
- Elmas, R., & Geban, Ö. (2012). 21. yüzyıl öğretmenleri için web 2.0 araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 243-254.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*.
- Fleming, S. A., Hart, G. R., & Savage, P. B. (2000). Molecular orbital animations for organic chemistry. *Journal Of Chemical Education*, 77(6), 790. <https://doi.org/10.1021/ed077p790>
- (Dü.) Filiz B. S. & Yüksel, G. (2017). *Sınıf Yönetimi*.
- Gazi Üniversitesi GEF. (2018). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Ders Programı. <https://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/view/page/58192> sayfasından erişilmiştir.
- Gazi Üniversitesi GEF. (2021). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Ders Programı. <https://gef-guzelsanatlar-muzik.gazi.edu.tr/view/page/58192> sayfasından erişilmiştir.
- Gelişken, U. (2017). *A'dan z'ye yeni nesil tekniklerle web tasarımı ve web programlama*.

- Gikas, J., & Grant, M. M. (2013). Mobile Computing Devices in Higher Education: Student Perspectives On Learning With Cellphones, Smartphones & Social Media. *The Internet and Higher Education*.
- Gottfried, A. E. (1990). Academic intrinsic motivation in young elementary school children *Journal of Educational Psychology*, 82(3), 525–538.
- Grosseck, G. (2009). to use or not to use web 2.0 in higher education , *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 478 – 482.
- Guay, F., Chanal, J., Ratelle, C. F., Marsh, H. W., Larose, S., & Boivin, M. (2010). Intrinsic, Identified, And controlled types of motivation for school subjects in young elementary school children. *British Journal of Educational Psychology*, 80(4), 711-735.
- Höffler, T. N., & Leutner, D. (2007). Instructional animation versus static pictures : a meta-analysis. *Learning And Instruction*, 17(6), 722–738.
<https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2007.09.013>
- Ho, W. C. (2009) The role of multimedia technology in a hong kong higher education music program, *Visions of Research in Music Education*. 13, (4).
- İkesus, S. (1965). *Ses eğitimi ve korunması*. (1. b.)
- İskander, M. F. (2002). Technology-based electromagnetic education. *iee transactions On Microwave Theory And Techniques*, 50 (3), 1015-1020.
- Jamet, E. (2014). An eye-tracking study of cueing effects in multimedia learning. *Computers in Human Behavior*, 32, 47–53.
- Johnson, R.B. and Onwuegbuzie, A.J. (2004). Mixed methods research: a research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33, 14-26.
<http://dx.doi.org/10.3102/0013189X033007014>

- Keller, J. M. (2016). Motivation, learning, and technology: applying the arcs-v motivation model. *Participatory Educational Research*, 3(2), 1-15.
- Lai, E. R. (2011). Motivation: a literature review. *Person Research 's Report*, 6, 40,41.
- Mayer, R. E. (2001). *Multimedia learning*.
- Mayer, R. E. (2002). *Multimedia learning in psychology of learning and motivation*. 41, 85-139
- Mayer, R.E., Moreno, R. (2002). Animation as an aid to multimedia learning. *Educational Psychology Review* 14, 87–99. <https://doi.org/10.1023/a:1013184611077>
- Marsh, T. (2002). Animasyon ve eğitim: eğitimde animasyonun kullanımı. *International Journal of Art & Design Education*, 21(1), 17-24.
- M.E.B. (1970). (Millî Eğitim Bakanlığı) Tebliğler Dergisi. Cilt 33, Sayı:1609,
- Najjar, L.J. (1996). Multimedia information and learning. *Jl. Of Educational Multimedia And Hypermedia*, 5 (2), 129-150.
- Ortaylı, O. (2019). *Bir ömür nasıl yaşanır?*
- Özerbaş, M.A. (2003). *Bilgisayar destekli bağlaşıklık öğretimin öğrenci başarısı, motivasyonu ve transfer becerilerine etkisi*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özerbaş, M.A. & Yalçınkaya, M. (2018). Çoklu ortam kullanımının akademik başarı ve motivasyona etkisi. *JRES*, 5(2), 1-21.
- Özerbaş, M. & Akın Mart, Ö. (2017). İngilizce öğretmen adaylarının web 2.0 kullanımına ilişkin görüş ve kullanım düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3).

- Öztürk, F. G. (2003). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ses eğitiminin önemi ve bireysel ses eğitimi dersi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (1). Dergipark.
- Öztürk, F. G. (2004). Gazi eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dalında çalgısı şan olan öğrencilerin ses eğitiminden beklentileri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1).
- Öztürk, F. G., & Akgün, G. (2007). Ses eğitimi ve 3 r kuralı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 423-426.
- Ray, N. L. (1992). *Motivation in Education*.
- Rieber, L. P. (1989). The effects of computer animated elaboration strategies and practice on factual and application learning in an elementary science lesson. *Journal Of Educational Computing Research*, 5(4), 431-444
- Sak, Ö. S. (1997). *İlköğretim okullarında müzik eğitimi ve çocuk şarkıları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Konya Selçuk Üniversitesi.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory*.
- Spector, P. E. (1992). *Summated rating scale construction: An introduction*.
- Şenocak, F. (1983). *Kulak burun boğazda semptom ve sendromlar*.
- Şahin, T., & Yıldırım, S. (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*.
- Tecimer, Ö. (2018). İlk ve ortaokullarda blok flüt eğitimi için eğitsel video ders materyali hazırlama . *Fine Arts*, 13(4), 117-32.

- Turan, İ., Şimşek, Ü., & Aslan, H. (2015). Eğitim araştırmalarında likert ölçeği ve likert-tipi soruların kullanımı ve analizi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (1), 186-203.
- Turner, J. C. (1995). The influence of classroom contexts on young children's motivation for literacy. " *Reading Research Quarterly*, 30(3), 410-441.
- Türköz, N. (2019) *Undergraduate students 'perceptions about animation based materials used in basic electronic components course*. Yüksek Lisans Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi.
- Uluyol, Ç. (Dü.), (2020). *Akademik araştırmalar için teknoloji kullanımı*. (1.b)
- Uçan, A. (1979). "Türkiye'de müzik eğitimcisi yetiştirmenin tarihsel gelişimi." *Ders Notu*. Gazi Eğitim Enstitüsü.
- Uçan, A. (1990). "Müzik eğitiminin niteliği, üç ana türü ve bazı temel sorunları." *Kongre bildirisi*. Ankara Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve türkiye 'deki durum*. Genişletilmiş 4. Baskı.
- Uzunsakal, E., & Yıldız, D. (2018). "Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28.
- Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*.
- Wells, P. (2002). *Understanding animation*.

Wilkesmann, U., Fischer, H., & Virgillito, A. (2012). Academic motivation of students-the german case. (pp. 1-20).

Velagapudi, M. (2013). *18 Free web 2.0 tools for teachers*.

Yang, H. (2023) "Using Mobile Applications in The Study Of Vocal Skills." *Educ Inf Technol* 28, 2107–2127. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11268-1>

Yeşilbursa, C. C. (2011). "*Sosyal bilgilerde miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa karşı tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi.*" Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*.

Yiğit, N. (2012). Profesyonel Ses. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20 (3), 955-964. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/48698/619574> sitesinden erişilmiştir.

Yüksel, G. (2004) *Öğrenme için motivasyon: Sınıf Yönetimi*. (Dü. Erçetin, Ş. & Özdemir, Ç.)

Yükseköğretim Kanunu. (1981) Kanun Numarası: 2547. Cilt: 21:3

Yünkül, E. (2019). "Çoklu ortam öğrenme materyalinin akademik başarıya ve kalıcılık düzeyine etkisi." *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 727-736. doi: 10.24106/kefdergi.270

EKLER

EK 1- Gazi Üniversitesi GEFMüzik Eğitimi ABD2018 Yılı Eğitim Programı

Yarı Yıl	Ders Saati	Ders İçeriği	Amaç	Hedef	Ölçme
1.	1	İnsan sesinin oluşumu, gelişimi ve bireysel ses eğitiminin müzik eğitiminde yeri ve önemi. Ses ve ses organlarının yapısı, mekanizması ve fonksiyonları ile sesin oluşumu, bedensel ve zihinsel olarak şarkı söylemeye hazırlanma, gevşeme ve uyanık olma bilinci kazanma çalışmaları; doğru solunum alışkanlığının kazandırılmasına dönük alıştırmalar, sesin doğru yerde ve doğru bir entonasyonla kullanılabilmesi. Doğru entonasyonla müzikal duyarlılığın geliştirilmesine yönelik bireye özgü ses eğitimi gereçlerinin kullanılması.	Bireye sesini doğru, güzel ve etkili kullanması doğrultusunda gerekli olan müziksel davranışları kazandırmak.	Ses mekanizmasını tanıyabilme, konuşmada ve şarkı söylemede sesi doğru solunumla, doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretebilme, açık ve anlaşılır konuşabilme, müziksel duyarlılığı geliştirme becerilerini kullanabilme.	Ara Sınav (%40) Final Sınavı (%60)
2.	1	Konuşmada ve şarkı söylemede doğru solunum, sesi doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretme ve yayma, açık ve anlaşılır konuşma, müziksel duyarlılığı geliştirmeye yönelik eğitim materyalleri üzerinde çalışmalar.	Bireye sesini doğru, güzel ve etkili kullanması doğrultusunda gerekli olan müziksel davranışları kazandırmak.	Konuşmada ve şarkı söylemede sesi doğru solunumla, doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretebilme, açık ve anlaşılır konuşabilme, müziksel duyarlılığı geliştirme becerilerini kullanabilme, ulusal ve uluslararası nitelikte repertuar kazanabilme.	Ara Sınav (%40) Final Sınavı (%60)

(Gazi Üniversitesi, 2018)

EK 2- Gazi Üniversitesi GEFMüzik Eğitimi ABD2021 Yılı Eğitim Programı

Yarı yıl	Ders Saati	Ders İçeriği	Amaç	Hedef	Ölçme
1.	1	İnsan sesinin oluşumu, gelişimi ve bireysel ses eğitiminin müzik eğitiminde yeri ve önemi. Ses ve ses organlarının yapısı, mekanizması ve fonksiyonları ile sesin oluşumu, bedensel ve zihinsel olarak şarkı söylemeye hazırlanma; nefes tekniklerinin öğrenimi.	"Bireye sesini doğru, güzel ve etkili kullanması doğrultusunda gerekli olan müziksel davranışları kazandırmak."	Ses mekanizmasını tanıyabilme, konuşmada ve şarkı söylemede sesi doğru solunumla, doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretebilme, açık ve anlaşılır konuşabilme, müziksel duyarlılığı geliştirme becerilerini kullanabilme.	Ara Sınav (%40) Final Sınavı (%60)
2.	1	Konuşmada ve şarkı söylemede doğru solunum, sesi doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretme ve yayma, açık ve anlaşılır konuşma, müziksel duyarlılığı geliştirmeye yönelik eğitim materyalleri üzerinde çalışmalar.	Bireye sesini doğru, güzel ve etkili kullanması doğrultusunda gerekli olan müziksel davranışları Kazandırmak.	Konuşmada ve şarkı söylemede sesi doğru solunumla, doğru bir entonasyonla ve doğru yerde üretebilme, açık ve anlaşılır konuşabilme, müziksel duyarlılığı geliştirme becerilerini kullanabilme, ulusal ve uluslararası nitelikte repertuar kazanabilme.	Ara Sınav (%40) Final Sınavı (%60)
3.	2	Sesini doğru ve etkili kullanma, ulusal ve uluslararası nitelikte eserleri seslendirme ve yorumlamaya yönelik çalışmalar.	Öğrencilerin seslerini tanımlarını, ses eğitimi tekniklerinde yararlanmalarını ve müzikal söyleme becerisini geliştirmelerini sağlamak.	Sesini doğru ve etkili kullanabilme, şarkı ve türkülerini anlaşılır bir dille söyleyebilme, ulusal ve uluslararası nitelikte, çeşitli türlerde yazılmış eserler ve halk türkülerinden oluşan bir repertuarı yorumlayabilme	Ara Sınav (%40) Final Sınavı (%60)

(Gazi Üniversitesi,2021)

EK 3- Araştırmada Kullanılan Ölçek “Bireysel Ses Eğitiminde Animasyon Kullanımı Motivasyon Ölçeği”

BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİNDE ANİMASYON KULLANIMI MOTİVASYON ÖLÇEĞİ

Sınıf:
Yaş:
Cinsiyet:

Aşağıdaki her soru için, sağdaki sayılardan konunun önemiyle ilgili görüşünüzü en iyi yansıtan sayıyı yuvarlak içine alın.

Soru	Motivasyon Ölçeği				
	Doğru değil	Biraz doğru	Orta Derecede Doğru	Doğru	Çok Doğru
1. Bu dersi ilk gördüğümde benim için kolay olacağını düşündüm.	1	2	3	4	5
2. Bu dersin başında ilgimi çeken ilginç şeyler vardı.	1	2	3	4	5
3. Bu ders için hazırlanan ders materyalini tahmin ettiğimden daha kolay anladım.	1	2	3	4	5
4. Giriş bilgileri verildikten sonra bu dersten neler öğrenmem gerektiğinden emin oldum.	1	2	3	4	5
5. Bu dersi öğrenmek bana başarı duygusu kazandırdı.	1	2	3	4	5
6. Bu dersin içeriğinin önceden öğrendiklerimle nasıl ilişkisi olduğu benim için açık ve netti.	1	2	3	4	5
7. Ders materyalinde olması gerektiği kadar bilgi vardı. Önemli olan şeyleri ayırabildim.	1	2	3	4	5
8. Bu derste ki ders materyali dikkat çekiciydi.	1	2	3	4	5
9. Bu dersin materyallerini kullanmak bana başarı duygusu kazandırdı.	1	2	3	4	5
10. Bu ders materyalinin bazı insanlar için nasıl önemli olabileceğini gösteren resim, hikâye ya da örnekler vardı.	1	2	3	4	5
11. Bu dersi başarıyla tamamlamak benim için önemliydi.	1	2	3	4	5

12. Ders materyalinin kalitesi derse dikkatimi vermeme kolaylaştırdı.	1	2	3	4	5
13. Ders materyalini kullandıkça konuları öğreneceğimden emin oldum.	1	2	3	4	5
14. Bu materyalden o kadar keyif aldım ki dersle ilgili daha çok şey öğrenmek istedim.	1	2	3	4	5
15. Bu ders materyalinde ders anlatımı zevkliydi.	1	2	3	4	5
16. Bu ders materyalinin içeriğİ ilgimi çeken konulara göre hazırlanmıştı.	1	2	3	4	5
17. Bilgilerin ders materyalinde düzenleniş biçimi, dikkatimi vermeme kolaylaştırdı.	1	2	3	4	5
18. Ders materyalinde bu dersteki bilgileri insanların nasıl kullandığına dair örnekler ve açıklamalar vardı.	1	2	3	4	5
19. Bu dersi öğrenmek çok kolaydı.	1	2	3	4	5
20. Kullanılan ders materyalinden gerçekten zevk aldım.	1	2	3	4	5
21. Bu derste konu tekrarların sayısı yeterliydi. Hiç sıkılmadım.	1	2	3	4	5
22. Bu dersteki bilgiler ve bilgilerin verilİş şekli bu dersin önemli olduğunu düşünmemi sağladı.	1	2	3	4	5
23. Bu derste tahmin etmediğim ya da şaşırtıcı ve yararlı bilgiler öğrendim.	1	2	3	4	5
24. Bu ders materyalini bir süre kullandıktan sonra başarılı olacağıma emin oldum.	1	2	3	4	5
25. Ders materyalindeki okuma parçaları, resimler, videolar, sesler gibi çeşitli öğeler derse dikkatimi vermeme yardımcı oldu.	1	2	3	4	5
26. Ders materyalinin yazım şekli benim için uygundu.	1	2	3	4	5
27. Bu dersin içeriğini kendi hayatımla ilişkilendirebildim.	1	2	3	4	5
28. Bu dersi başarıyla tamamlamak bana kendimi iyi hissettirdi.	1	2	3	4	5
29. Bu ders içeriğinin benim için faydalı olacağına inandım.	1	2	3	4	5
30. Ders materyalinin tüm bölümlerini anladım.	1	2	3	4	5
31. Ders materyali içeriğİ iyi hazırlanmıştı. Bu nedenle bu derste başarılı olacağıma dair güvenim arttı.	1	2	3	4	5
32. Ders o kadar güzel hazırlanmıştı ki bu dersi işlemek benim için zevkti.	1	2	3	4	5

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..